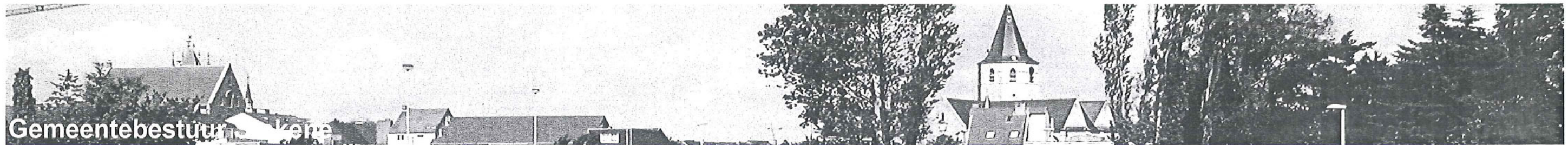
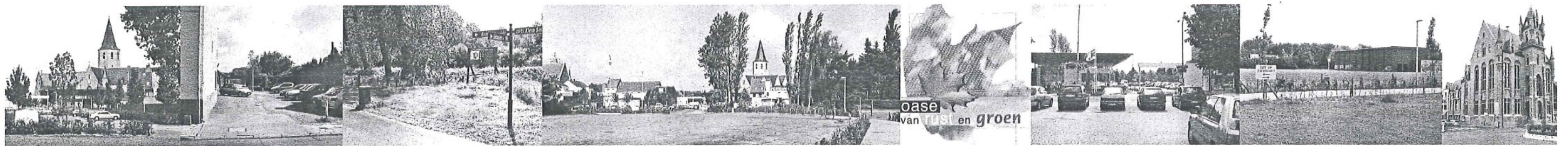

Gemeenschapscentrum 'Huis Tack'

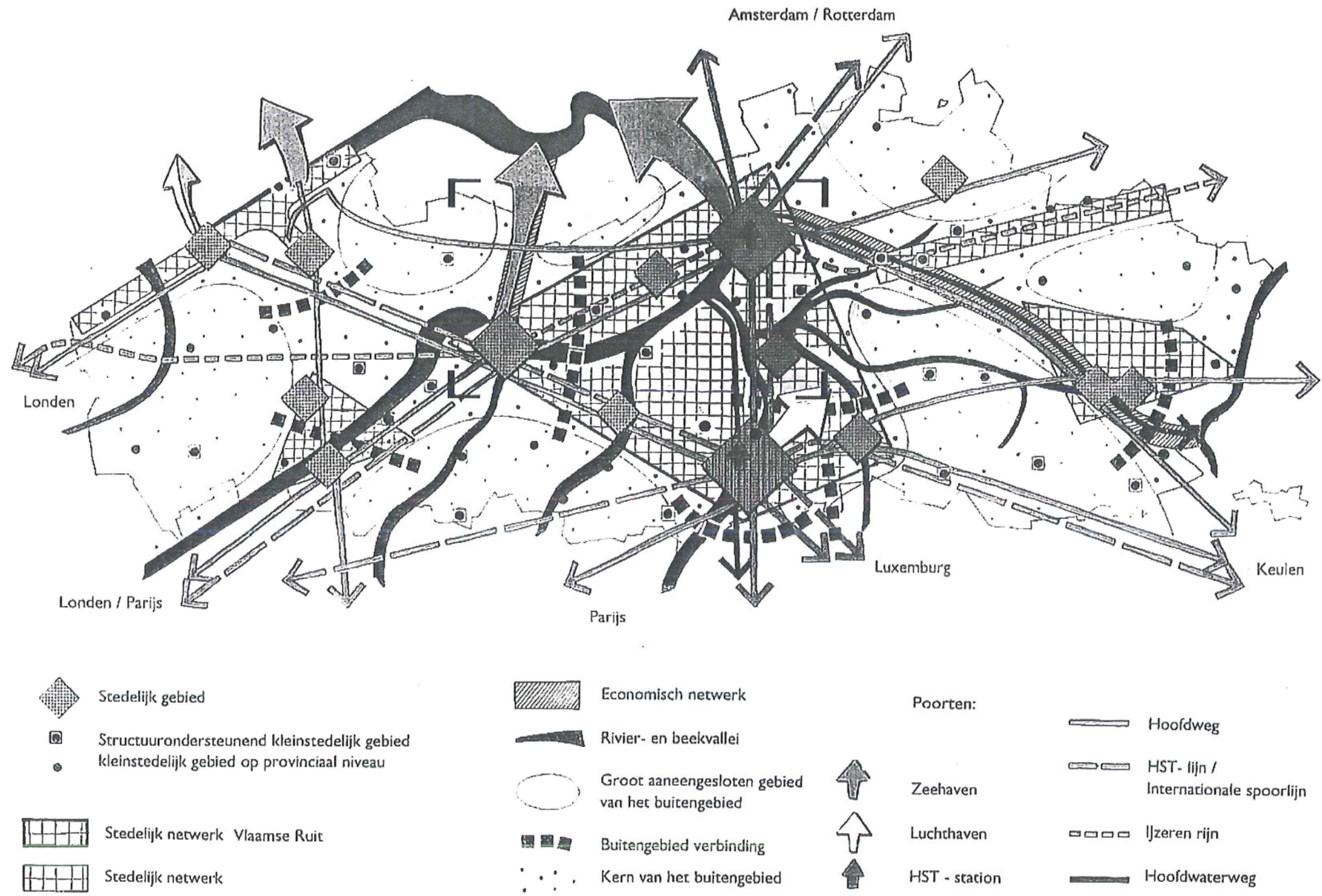
Stedelijke ruimte

Situering op macroschaal

Stekene ligt langs de expresweg N49 - E34, halfweg tussen Antwerpen en Gent. Het situeert zich ten Noordwesten van St.Niklaas dat de dichtst bij zijnde stedelijke pool vormt.

Vlak aan de grens met Zeeuws-Vlaanderen is Stekene een Waaslandse grensgemeente. Langs de oost-westas tussen Antwerpen en Gent en de noord-zuidas tussen Hulst en St.Niklaas ligt Stekene volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in het buitengebied. Het buitengebied is het gebied waarin de open (onbebouwde) ruimte overweegt en waar een buitengebiedbeleid wordt gevoerd. Elementen van bebouwing en infrastructuur die in functionele samenhang zijn met de niet-bebouwde ruimte maken er onderdeel van uit en kunnen plaatselijk overwegen. Buitengebied is aldus een beleidsmatig begrip.

Tegenover de huidige ruimtelijke ontwikkelingen in Vlaanderen stelt het RSV (onder het motto Vlaanderen open en stedelijk) het streven naar openheid en stedelijkheid voorop. Geopteerd wordt om in die delen (gemeenten) met een buitenkarakter (cfr. Stekene) een buitengebiedbeleid te voeren met de daartoe geëigende maatregelen. Dit betekent in de eerste plaats dat de resterende open ruimte moet behouden blijven en waar mogelijk moet versterkt worden. Verder streeft het RSV naar een bundeling van wonen, werken en cultuurbeleven in de kernen van het buitengebied.

situering op macroschaal

situering op macroschaal

Situering op mesoschaal

Het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Stekene vormt het toetskader voor het ruimtelijk beleid. Het bindend gedeelte is volgens de bepalingen van het decreet op de ruimtelijke ordening richtinggevend voor de overheid.

"Stekene groene long van het Waasland" (GRS Stekene p.6/73);
deze metafoer impliceert dat er voor een dynamisch geheel zowel nood is aan sterk fysisch ruimtelijke elementen (natuur, landschap en milieu), als aan functioneel ruimtelijke componenten (wonen, werken, mobiliteit en cultuur en recreatie). Dit zijn immers de elementen die een gemeente leefbaar houden (GRS Stekene p.6/73).

Het buitengebiedbeleid van Stekene zal gericht zijn op het behoud, het herstel, de ontwikkeling en het verwerven van de belangrijke structurerende elementen. Dit is alleen mogelijk vanuit een integrale samenhangende en structurerende visie op de ruimte en het buitengebied in het bijzonder (GRS Stekene p4/73). Een ruimtelijke ontwikkeling die gebaseerd is op draagkracht en kwaliteit geeft zin aan duurzame ruimtelijke ontwikkeling.

Onder duurzame ruimtelijke ontwikkeling wordt verstaan die ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheid in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien (Agenda 21 V.N.).

"I conceive that land belongs for use to a vast family of which many are dead, few are living, and countless members are still unborn." - a Nigerian tribesman

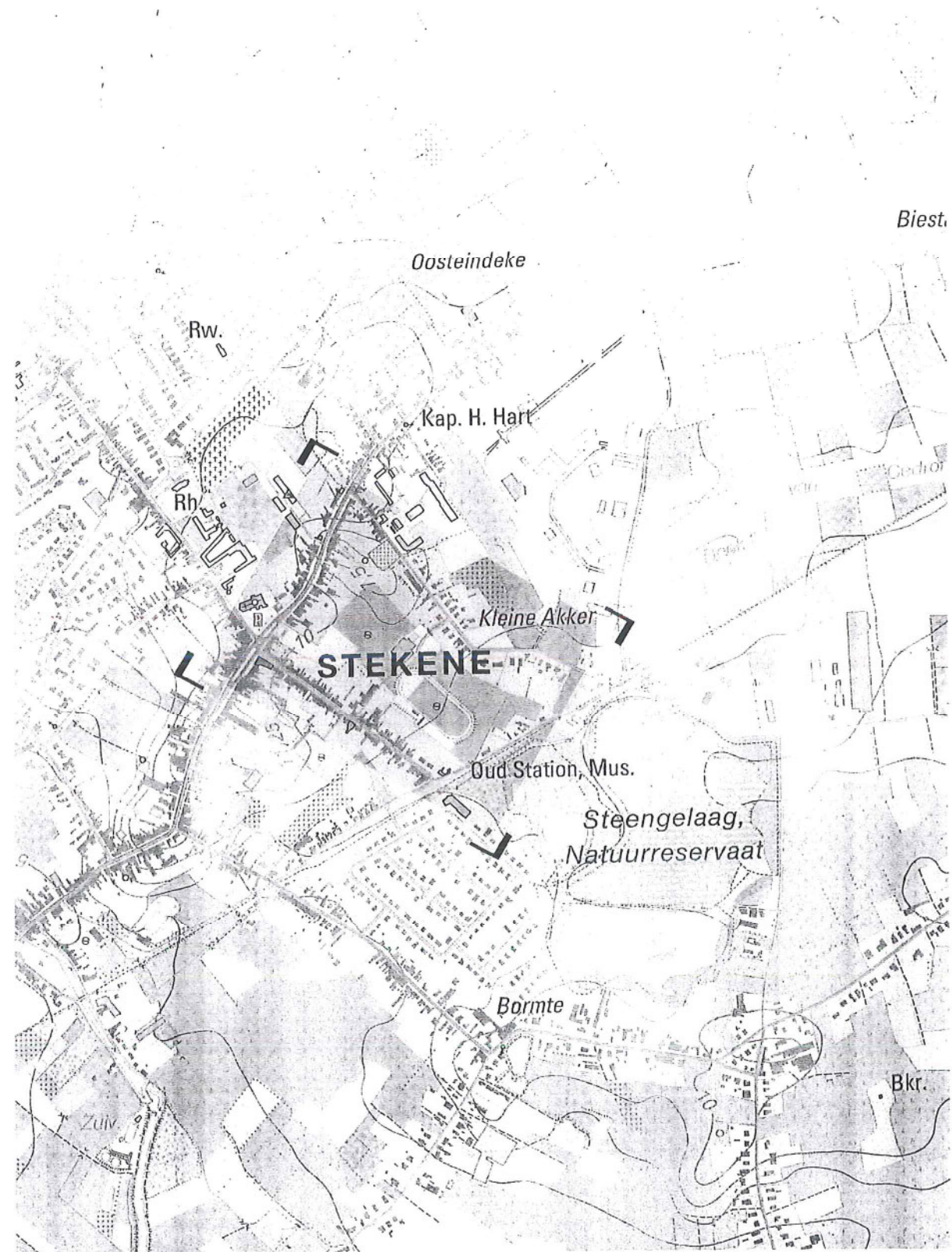
De juridische toestand van de te ontwikkelen centrumzone is nog niet duidelijk. Uit de kopies van de meegegeven briefwisseling onthouden we dat het studiegebied volgens de planologische voorzieningen van het KB dd. 07.11.78 vastgesteld in het gewestplan St.Niklaas-Lokeren, gelegen is in een zone voor (dag)recreatie. Het plangebied is niet gelegen binnen een goedgekeurd BPA, noch binnen een goedgekeurde verkaveling.

"Gelet ... op de specifieke inplanting van dergelijke activiteiten (bibliotheek, cultuur- en jeugdhuis) in een *binnengebied* en gelet op de diversiteit qua morfologie, het belang van de afwerking van de verschillende private percelen en de structurerende impact op het nabije centrumgebied is bijkomende informatie over de stedenbouwkundige invulling onontbeerlijk." (Dirk Van Mechelen, minister voor R.O. 9/08/02)

De term *binnengebied* is niet opgenomen in de begrippenlijst van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen. We nemen aan dat hiermee bedoeld wordt dat deelgebied dat niet in het buitengebied valt, meer bepaald de niet bebouwde zone binnen een bouwblok.

De briefwisseling van het kabinet van Mechelen geeft aan dat er onvoldoende duidelijkheid is over de inrichting van het plangebied. We zijn van mening dat een duidelijke overgang tussen de dorpskern en de open groene ruimte naar het natuurreservaat, noodzakelijk is.

situering op mesoschaal

Bouwplaats

Situering op microschaal.

Op microschaal vormt het onbebouwde gedeelte in het bouwblok begrensd door de Polenlaan, de Nieuwstraat, de spoorwegwegel en de Stadionstraat het plangebied. Vanuit de Polenlaan en het marktplein is het gebied bereikbaar via een 'poort' die toegang verschaft tot een recent aangelegde parkeerplaats.

Bij het zoeken naar de geschikte inplanting voor het gemeenschapscentrum ontstaat de behoefte aan structuur en ordening van het gebied, zodat een ruimtelijke ontwikkeling die gebaseerd is op "draagkracht" en "kwaliteit" zin geeft aan duurzame invulling van het gebied. (begripsomschrijving cfr p4 en 5/73 van GRS Stekene)

Het gebied bevat een gebrekkige structuur en tal van problemen maar evenveel potenties. Hierna zetten we de kwaliteiten en knelpunten op een rijtje.

Kwaliteiten :

- de omvang en openheid van het gebied
- de nabijheid van de dorpskern enerzijds en het natuurreservaat Steengelaag anderzijds
- de aanwezigheid van talrijke gemeenschapsvoorzieningen en diverse sportinfrastructuren
- tegenover deze belevingswaarden heeft het plangebied een strategische waarde. Het gebied draagt immers mogelijkheden in zich die verder strekken dan 'buitenruimte', waaraan Stekene overigens geen gebrek heeft.

Knelpunten :

- het vrijetijdsgebied staat niet of nauwelijks in verbinding met de nabij gelegen gebieden. Er is gebrek aan overgangszones. De bewegingen over het gebied zijn niet coherent. Mobiliteit in verschillende modi en parkeergelegenheid vragen om een duidelijker 'routing'.
- de talrijke gemeenschapsvoorzieningen en dito gebouwen lijken zonder ordenende logica in elkaars verband te staan.
- de verschillende voorzieningen hebben elk hun eigen omgevingsaanleg, afrasteringen en verharding waardoor het gebied een verkavelde indruk nalaat en restruimtes ontstaan.
- het plangebied is omringd door achtertuinen en kent daardoor de problematiek van uitgepitte bouwblokken. Deze binnenkernen zijn niet of onvoldoende betrokken op de straat en missen sociale controle.

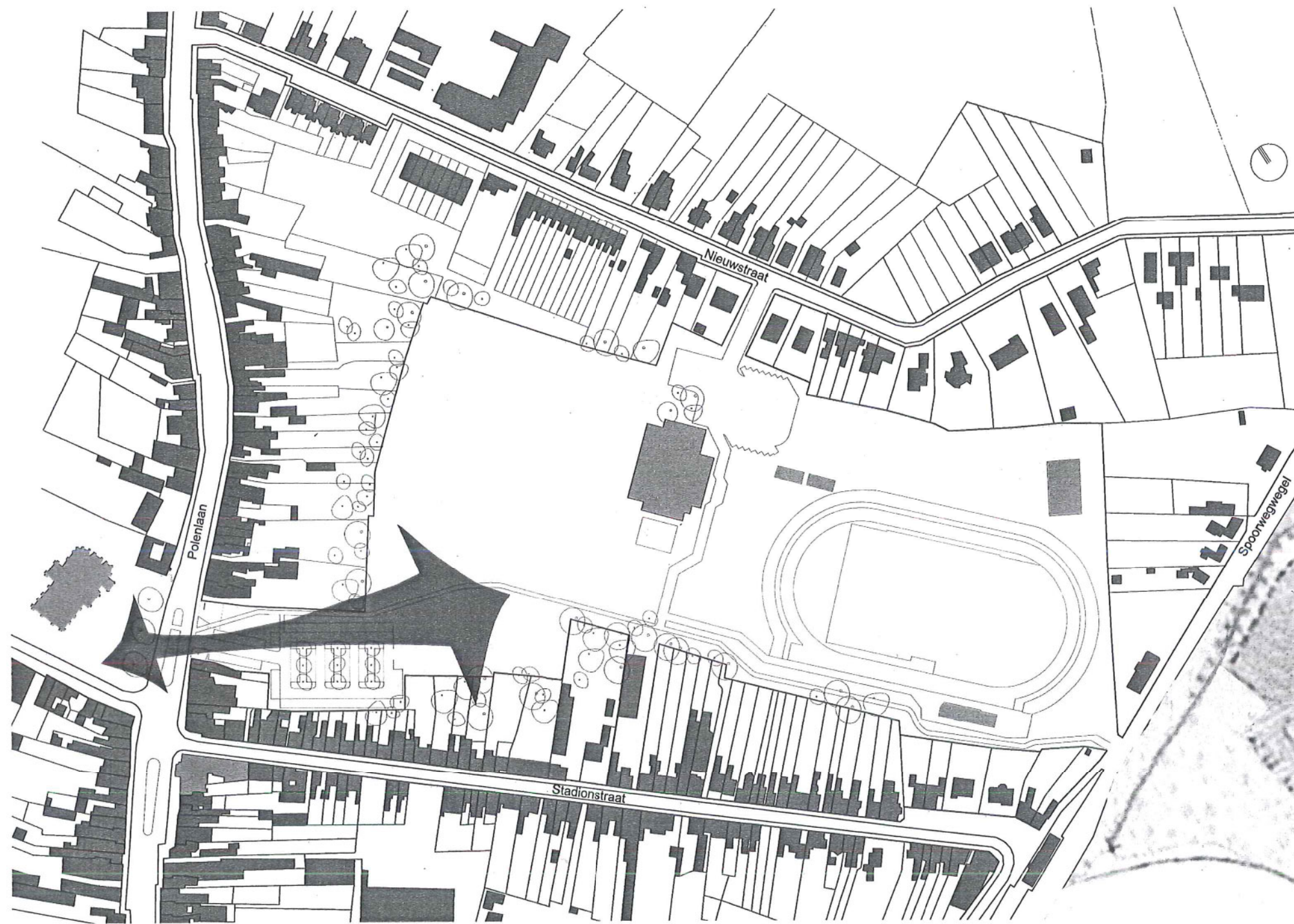
situering op microschaal

dorpskern - natuur

gemeenschapsvoorzieningen

strategische ligging

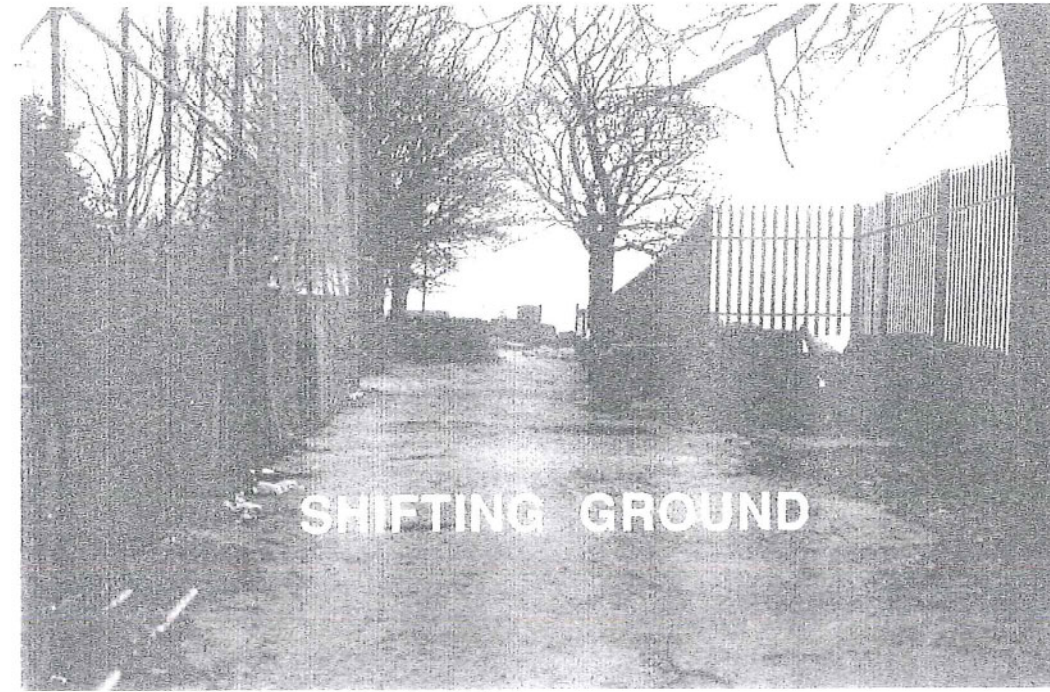
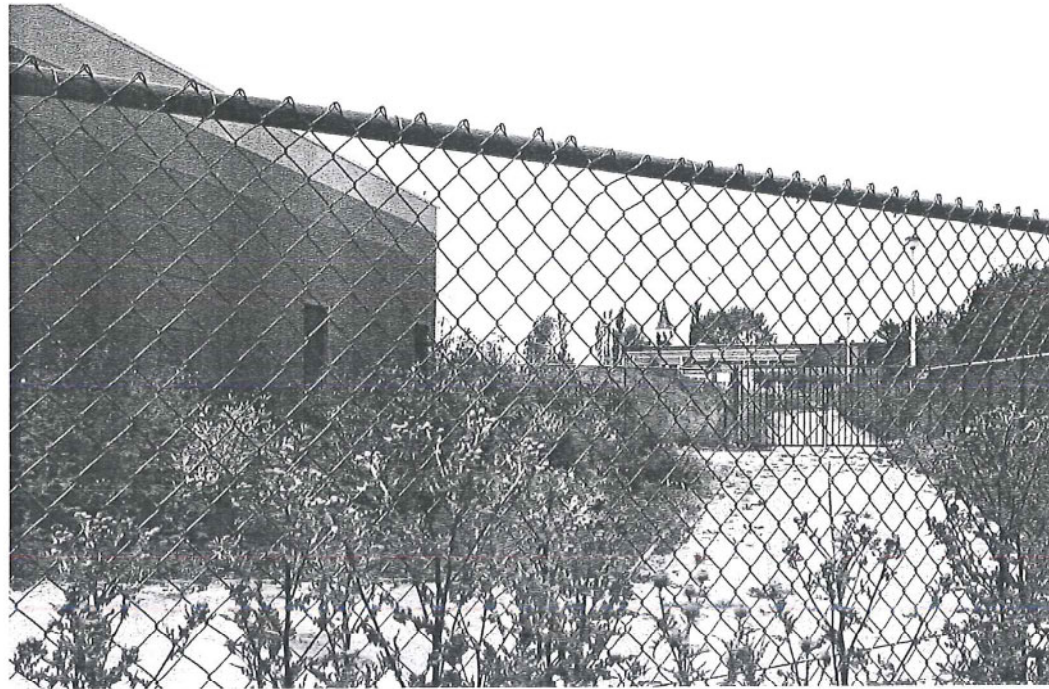

Knelpunt : overgangszones en routing

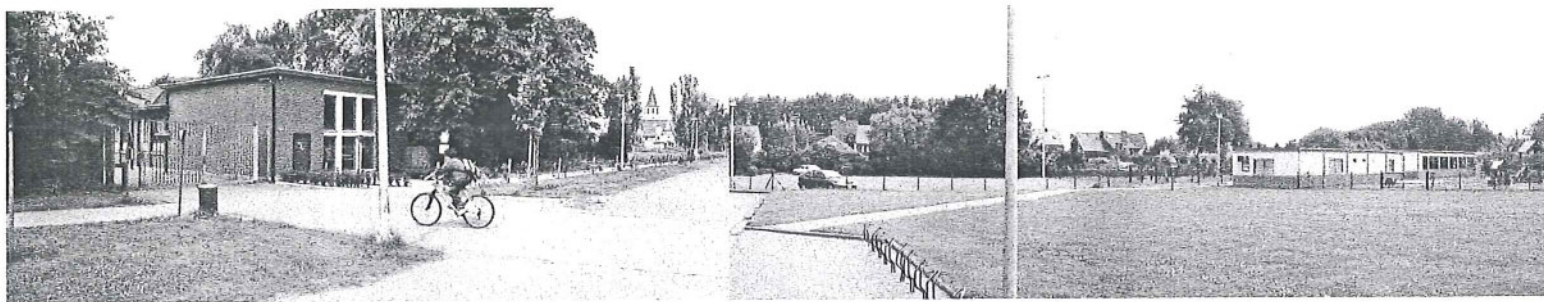

Knelpunt : interne logica?

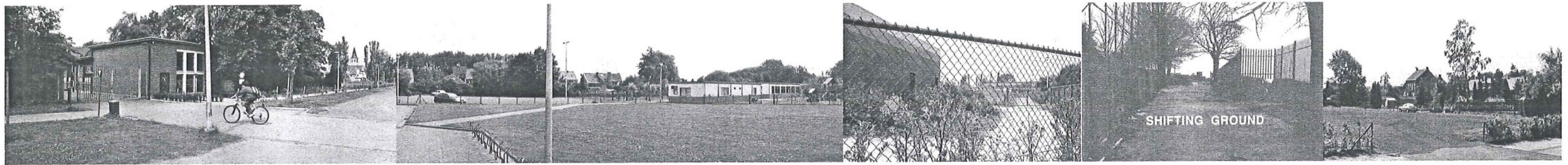
Knelpunt : verkaveling

Knelpunt : uitgepit bouwblok

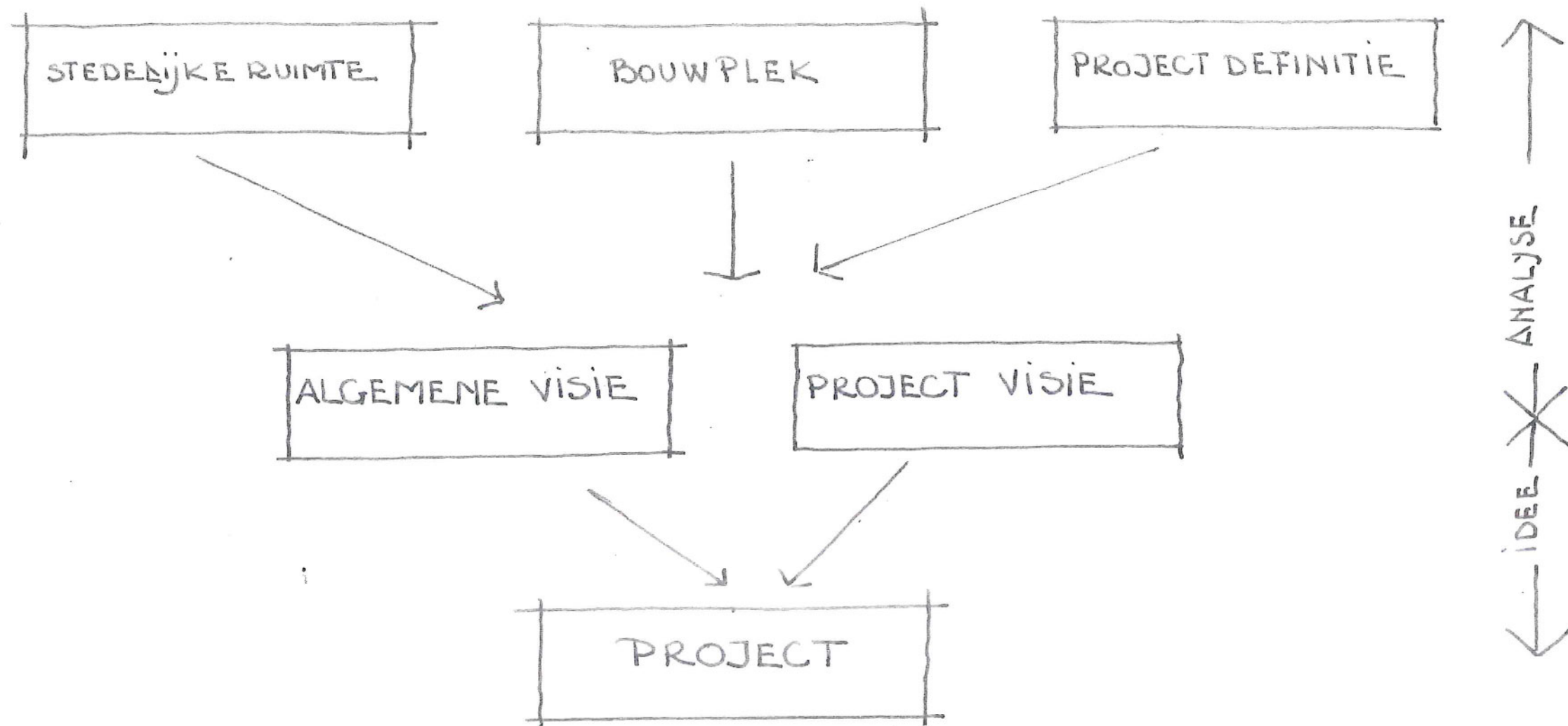
Besluit omgevingsanalyse

Het is duidelijk dat het plangebied als grensgebied een tweesporenbeleid vergt.

Eenzijds wil het de dorpskern versterken door het bundelen van de elementen van de woonstructuur met de economische structuur, zonder na te laten extra elementen (functies) in de kern te brengen om het gemeenschapsleven kracht bij te zetten. Kernversterking vindt ook plaats op het vlak van culturele en recreatieve voorzieningen.

Anderzijds dient Stekene als groene long te vrijwaard te worden door de open ruimte centraal te stellen in het ruimtelijk beleid.

Beide kunnen niet zonder elkaar. De groene long kan niet werken zonder de andere elementen in de ruimtelijke structuur. Het gemeenschapshuis zal de overgang tussen de waardevolle groene long en de versterkte dorpskern mogelijk maken in de ontmoeting van 'the best of both worlds'.

Totaalvisie plangebied : on the edge

Als gemeenschapshuis vervult het 'Huis Tack' de rol die de leeglopende kerken weleer vervulden. Naast het gemeentehuis en de kerk ontstaat er een derde oriëntatiepool in de kern. Ter versterking van de dorpskern zal het gemeenschapscentrum in visuele relatie staan met de kerk en het gemeentehuis. Zichtassen zijn zorgvuldig gekozen.

Het gemeenschapscentrum dient zo ingeplant dat het structurerend werkt op het binnengebied. Het kan de omringende buitenruimte betekenis en zin geven.

Een goed werkende buitenruimte wordt gekenmerkt door een beheerste (menselijke) schaal en haar randen. Een onbegrensde ruimte zonder overgangszones (zomen) is onaangenaam om te verblijven en niet werkzaam.

Tussen twee gebouwen kan een betekenisvolle buitenruimte ontstaan. Zij wordt geactiveerd door de interactie tussen de twee gebouwen en de diverse gebruikers ervan. Zij vormt bovendien een transitruimte tussen binnen en buiten. De publieke buitenruimte verlaagt de drempel tot de gebouwen.

Structurerend op het binnengebied ontwikkelen we twee volumes. De wanden omsluiten een buitenruimte die een nieuw plein vormt. Mocht slechts één gebouw ingeplant worden dan ontstaat een object in de vlakte.

Door het ambitieuze programma en twee volumes te realiseren, behoudt men de schaal van het dorp. Bovendien scheppen beide volumes meer mogelijkheden tot sociale controle in de betekenisvollere open ruimte. Faseerbaarheid kan bijdragen tot de haalbaarheid van het project.

Wandelpaden verbinden punten van activiteit en vormen een netwerk van paden. De bestaande paden worden uitgebreid tot een netwerk dat hele binnengebied ontsluit op de omgeving. De aanliggende percelen (achtertuinten) worden eveneens aangesloten op de paden waardoor de woningen op het binnengebied betrokken worden. Het netwerk werkt structurerend. De gebouwen enten zich op deze structuur.

Er zijn twee dominante richtingen op het terrein. Het binnengebied heeft een andere richting dan het toegangsgebied via de Polenlaan. Atletiekpiste, sportzaal en de verbinding tussen Nieuwstraat en Stadionstraat schikken zich volgens hetzelfde assenstelsel. Het toegangsgebied volgt de orthogonaliteit van de Dorpsstraat.

Waar beide assenstelsels elkaar ontmoeten, ontstaat het gemeenschapscentrum. Elk van de volumes is georiënteerd volgens de zone waarin zij zich bevinden. De buitenruimte tussen beide gebouwen vormt de overgangszone tussen de assenstelsels. De triangulaire vorm van het plein scheidt een ongebruikelijke, spannende ruimte-ervaring.

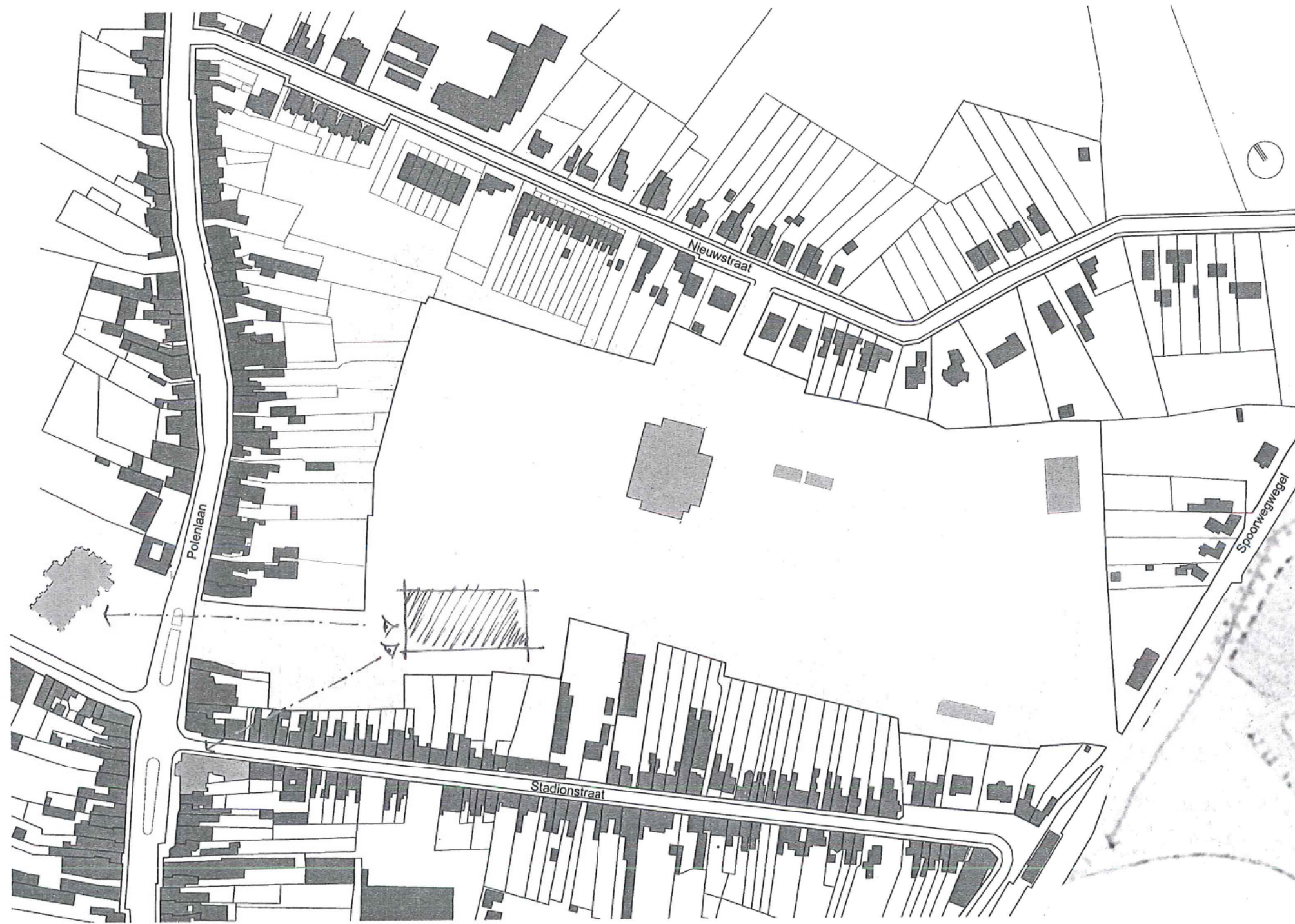
Om de rust, het beeld en de veiligheid binnen het plangebied te garanderen, worden behalve dienstvoertuigen enkel fietsers en voetgangers in het gebied toegelaten. Gemotoriseerd verkeer kan via de Polenlaan, de Nieuwstraat en de Stadionstraat aan de rand van het gebied parkeren in kleine gedecentraliseerde parkeerhavens, ingebed in het groen. Spreiding van parkeergelegenheid vergroot het veiligheidsgevoel en de sociale controle. Bij voorkeur wordt de markt vrijgemaakt door het parkeren te verbannen naar de parkeerhavens, wat kernversterkend werkt.

Vandaag ontmoeten cultuur (mineraal) en natuur (vegetaal) elkaar op een onsamenhangende wijze in het plangebied waardoor de kwaliteiten van beide verloren gaan. Door haar strategische inplanting maakt het gemeenschapscentrum de ontmoeting tussen de beiden in symbiose mogelijk.

De publieke buitenruimte is niet beperkt tot het plein tussen de gebouwen maar ook de omringende ruimte vraagt om structuur. Er bestaat een diversiteit aan buitenruimten afhankelijk van hun positie t.o.v. het padennetwerk en de gebouwen. Elk van de buitenruimten moet afgewerkte zomen en een eigen betekenis / sfeer krijgen.

Deze buitenruimten vormen door hun inrichting het overgangsgebied tussen de centrumzone en het natuurreservaat. Landschapseigen elementen als knotwilgen, hagen, fruitbomen, dijken en grachten structureren.

Met het oog op grotere manifestaties als een muziekfestival, Donna's dansfolie,... werd een grote open buitenruimte gevrijwaard. Naar het beeld van de Vlaamse kouters of de Engelse village greens wordt deze omzoomd met een bomenkwadrant.

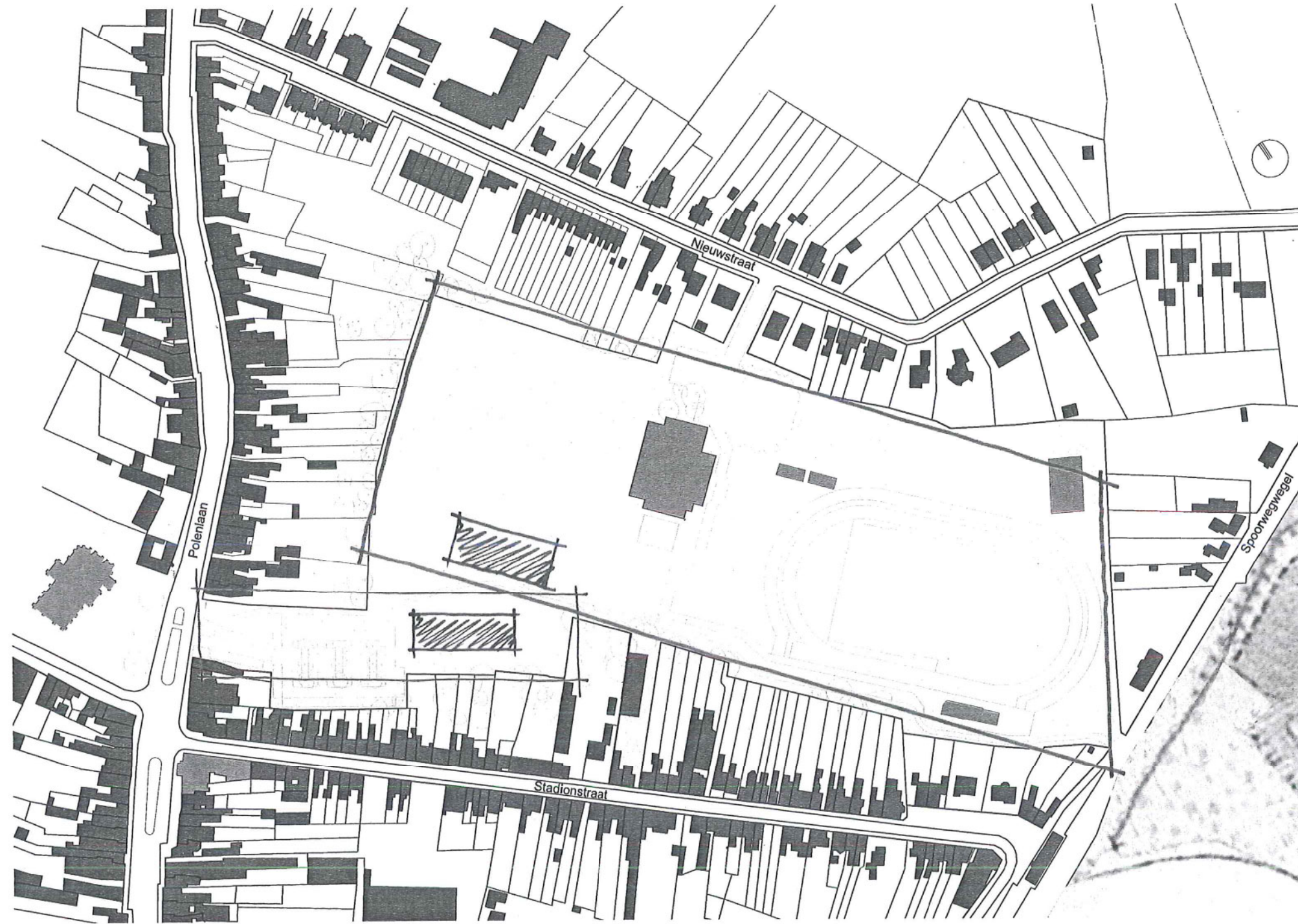
kernversterking - zichtlijnen

betekenisvolle ruimte tussen gebouwen

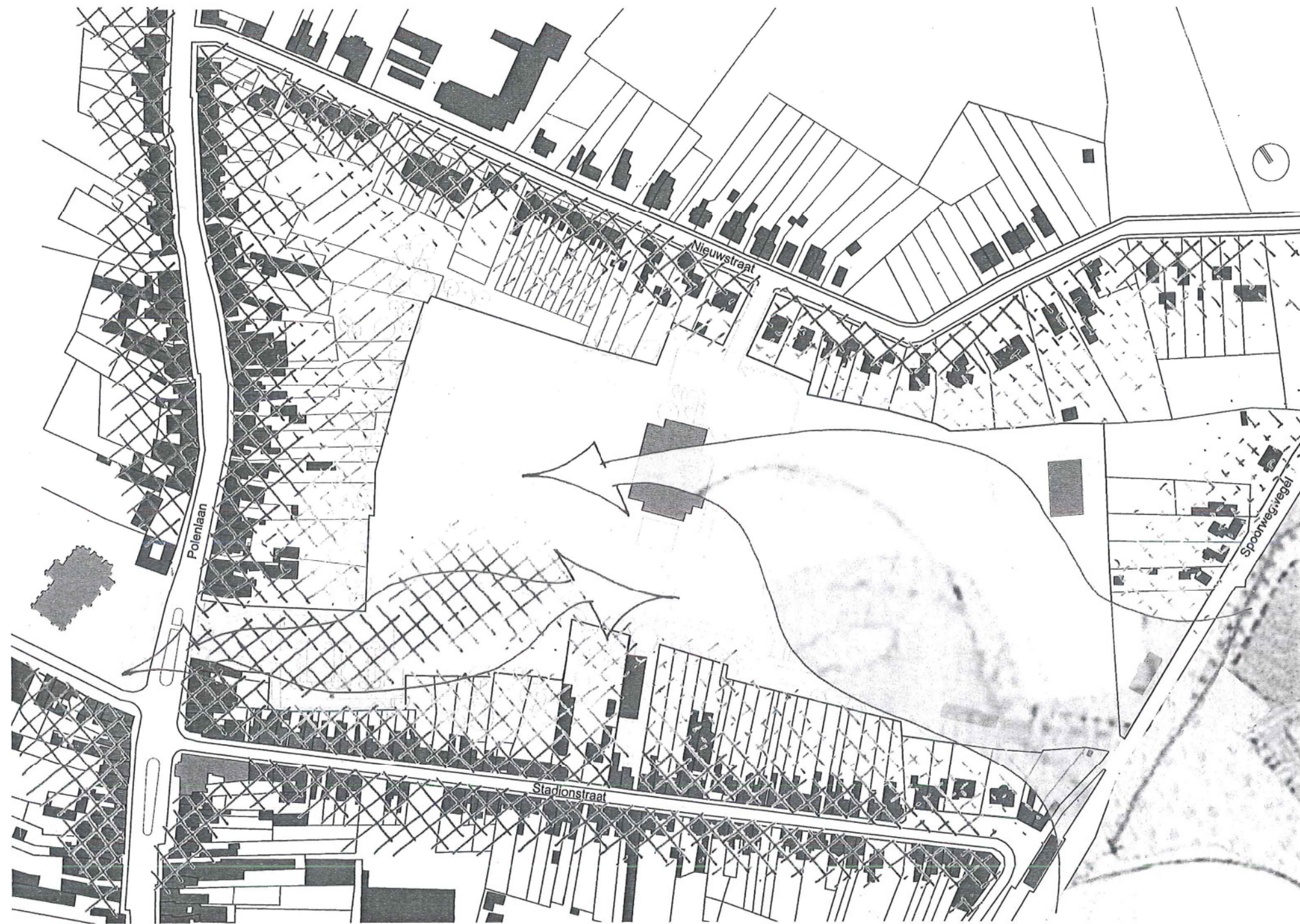
padennetwerk

assenstelsels

parkeerhavens : gedecentraliseerd en groen

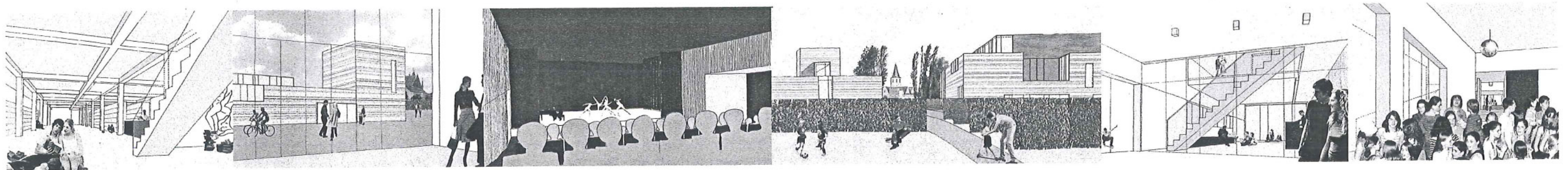
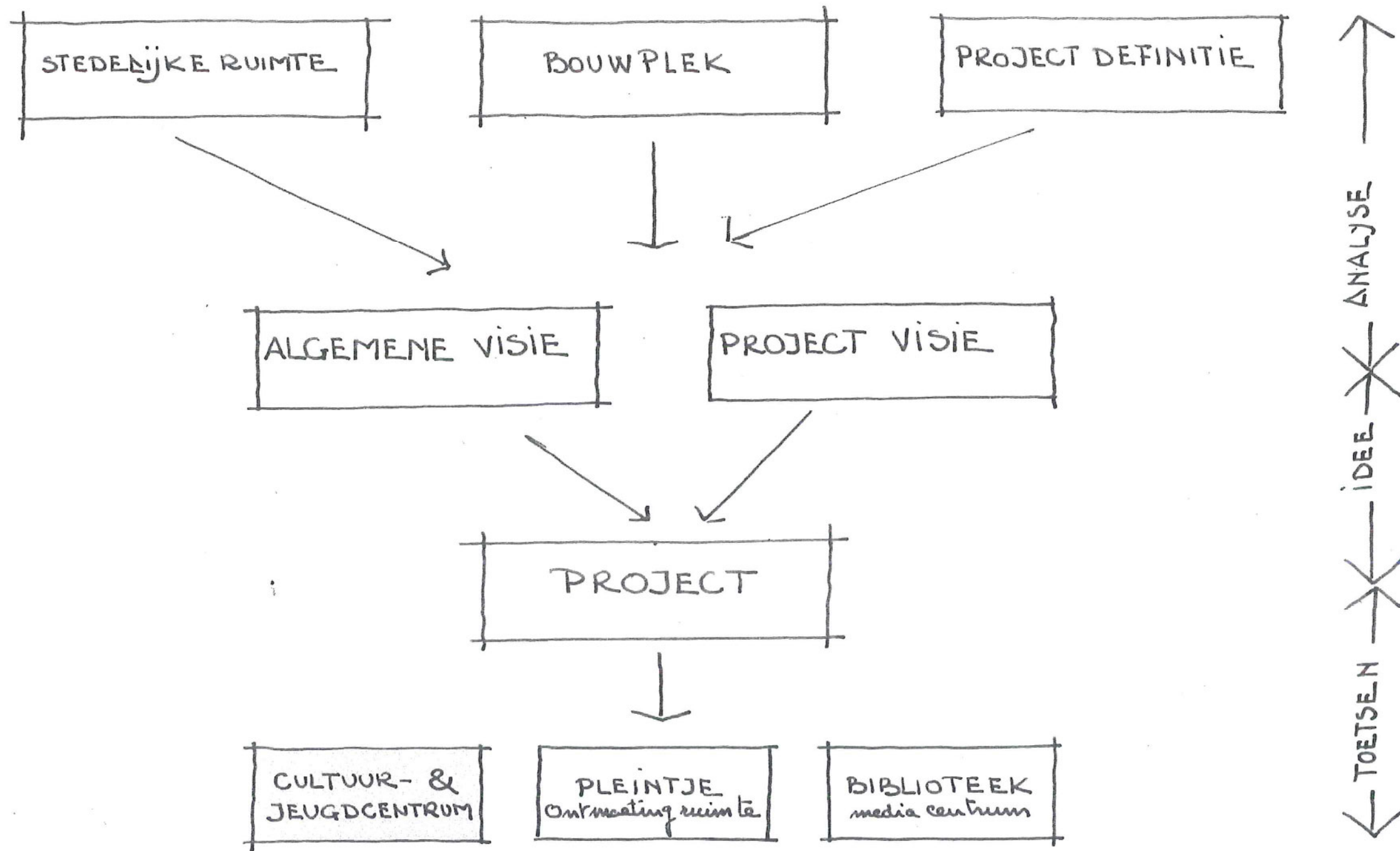
mineraal en vegetaal : the best of two worlds

streekeigen vegetatie en structuren

cultuur- en jeugdhuis + bibliotheek

Visie gemeenschapshuis : de tafel

Cultuur- en jeugdhuis zijn functioneel met elkaar verbonden door het meervoudig gebruik van een aantal ruimten. De bibliotheek daarentegen vormt een functionele entiteit die betrokken is op cultuur- en jeugdhuis maar niettemin zelfstandig kan functioneren.

Daarenboven vallen de openingsuren van jeugdhuis en cultureel centrum samen terwijl de bibliotheek er eerder andere openingsuren op nahoudt wat de activiteitsverspreiding in de tijd op het plein bevordert.

Cultuur- en jeugdhuis

Multifunctionaliteit van ruimten houdt vaak onpersoonlijkheid in. De ruimten zijn neutrale, anonieme doelen waarin alles kan gebeuren (non-places). Nochtans kunnen de sfeer en het karakter van een ruimte activiteiten in hun beleving ondersteunen en versterken.

De vraag multifunctionele ruimten te ontwerpen, houdt steeds een evenwichtsoefening in tussen de sfeer en de mogelijkheden van de ruimten. We zoeken naar flexibiliteit zonder anonieme ruimtes te maken.

Een zaal die zowel het rode-pluchengevoel en de intimiteit van een theatervoorstelling als rokerige fuiven, bierfeesten of beurzen aankan, lijkt ons weinig waarschijnlijk. We opteren voor twee zalen met elk een heel eigen karakter : een cultuurzaal met vaste helling die een ingetogen en intieme sfeer heeft en een polyvalente zaal met een vlakke vloer, daglicht en visuele relaties met buiten.

De keuze voor twee zalen vergroot de multifunctionaliteit van het gebouw als geheel. Het gemeenschapshuis zien we als een gebouw dat een variëteit aan ruimten en sferen aanbiedt en waar tegelijkertijd uiteenlopende activiteiten kunnen plaatsvinden om zo 'onverwachte' ontmoetingen en kruisbestuivingen te genereren.

Het gebouw heeft diverse uitrustingen en ruimten die apart of samen inzetbaar zijn. De mate waarin de ruimten werkelijk flexibel zijn, wordt sterk bepaald door hun ontsluitingsmogelijkheden en de nabijheid van nevenfuncties als bergruimte en sanitair. Bij de programmastudie werd dan ook bijzondere aandacht besteed aan de onderlinge schakeling van de ruimten en uitgekende circulatiepatronen.

We onderscheiden drie hoofdfuncties : cultuurzaal, polyvalente zaal en jeugdhuis. Cultuurzaal en podiumzaal dienen rechtstreeks aan de foyer gelinkt. De podiumzaal moet echter ook gescheiden van de cultuurzaal kunnen functioneren.

Het jeugdhuis dat streeft naar zelfstandigheid zonder (overduidelijk) bevoogdend toezicht, heeft nood aan een eigen toegang. Het streven naar een generatie-overschrijdend concept kan niet opgelegd worden. Het jeugdhuis moet als entiteit op zich kunnen werken, zij het binnen het grotere geheel en moet bijgevolg ook vanuit de foyer toegankelijk zijn.

De vergader/expo/repetitieruimten zijn geschikte overgangsruiden tussen foyer en jeugdhuis. Het sanitair is centraal (voor iedereen bereikbaar) maar discreet te voorzien.

De dienstruimten tenslotte dienen zo gepositioneerd dat leveringen zonder hinder kunnen gebeuren en dat zij de meervoudige inzetbaarheid van de publieke ruimten ondersteunen.

De cultuurzaal (338 personen) wordt boven op de polyvalente zaal gestapeld tot een compact (=duurzaam) geheel. Het volume dat hierdoor ontstaat wordt verdiept geplaatst om de grotere hoogte te compenseren. De diepte is zo geoptimaliseerd dat daglichttoetreding en visuele relaties tussen binnen en buiten mogelijk blijven.

Het zaalvolume wordt rondom omkranst door een lager volume dat de aanvullende functies herbergt. Door deze morfologische opbouw schikt het zware programma zich op een compacte manier naar de schaal van de omgeving : dichtbij wordt enkel het twee-verdiepingenhoge randvolume ervaren en heeft het gebouw een menselijke schaal. Verderaf is het zaalvolume wel zichtbaar en geeft het door zijn grotere schaal meer massa en aanwezigheid aan het gebouw.

Het volume van de zaal wordt zijdelings uitgebreid tot een lichtlantaarn. Deze brengt overdag licht in de onderliggende artiestenloges. 's Avonds echter wordt de werking omgekeerd. De lantaarn wordt dan van binnenuit verlicht. Hij veruitwendigt de activiteit in het gebouw en vormt een lichtbaken voor de bezoekers die vanuit het dorp / parkings het gebouw benaderen.

De interne structuur van het gebouw is sterk bepaald door de relatie met de (publieke) omgeving.

In het jargon wordt de linkerkant op de scène aangeduid met de term 'côté cour' (plein) en de rechterkant als 'côté jardin' (village green). De diverse functies zijn volgens de dwarsrichting van het gebouw geschakeld waardoor zowel interacties met de 'côté cour' als de 'côté jardin' mogelijk zijn. Soms wordt het plein of de tuin verlaagd tot het niveau van het verdiepte gelijkvloers waardoor buitenkamers in het verlengde van het interieur ontstaan of het landschap in het gebouw vloeit.

Deze functionele opbouw laat toe om de diverse functies eenvoudig onderling te ontsluiten. Zij enten zich op een binnenstraat die het gebouw volgens zijn lengterichting doorkruist. De binnenstraat wordt op diverse punten met het plein ontsloten waardoor de verschillende delen van het gebouw eenvoudig samen of apart kunnen functioneren.

De promenade architecturale, ingezet bij de benadering van het gebouw, wordt binnenin verder gezet. Vanop het plein komt men in de hoge foyerruimte. Geborgen opgesteld in een lagere zijbeuk valt een ruim 16 meter lange 'tafel' op. Deze balie/bar/tafel bundelt verschillende functies en brengt de diverse gebruikers van het gebouw samen rond een centraal punt.

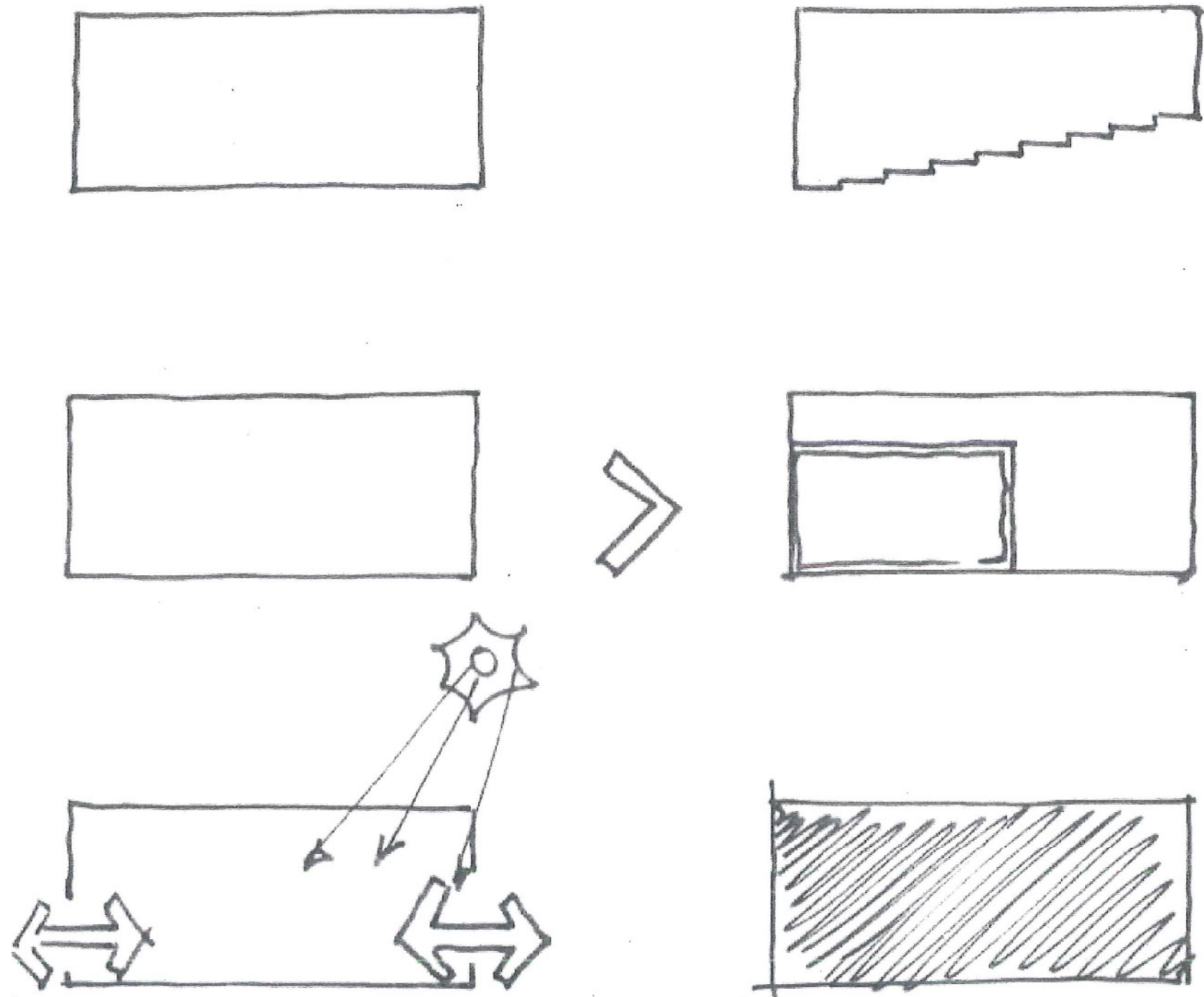
Vanuit de foyer overbrugt een luie trap het niveauverschil met de cultuurzaal. De beweging is bijna theatraal; langzaam schrijdt men naar de zaal. Het hooggelegen raam dat aanvankelijk slechts licht en een glimp op de lucht biedt, onthult gestaag het achterliggende 'landschap'.

De lager gelegen polyvalente zaal is rechtstreeks uit de foyer bereikbaar of via de binnenstraat die het niveauverschil geleidelijker overbrugd. De beleving van de binnenstraat is gevarieerd door de opeenvolging van open en gesloten, licht en donker, de visuele interactie met de andere functies of met de buitenruimten. Langs het pad worden de nodige plekken voorzien die de ruimte laten voor een babbeltje bij een 'toevallige' ontmoeting. De binnenstraat wordt hierdoor gepromoveerd van louter circulatieruimte tot een informele ontmoetingsruimte. De beweging door het gebouw wordt een beleving op zich.

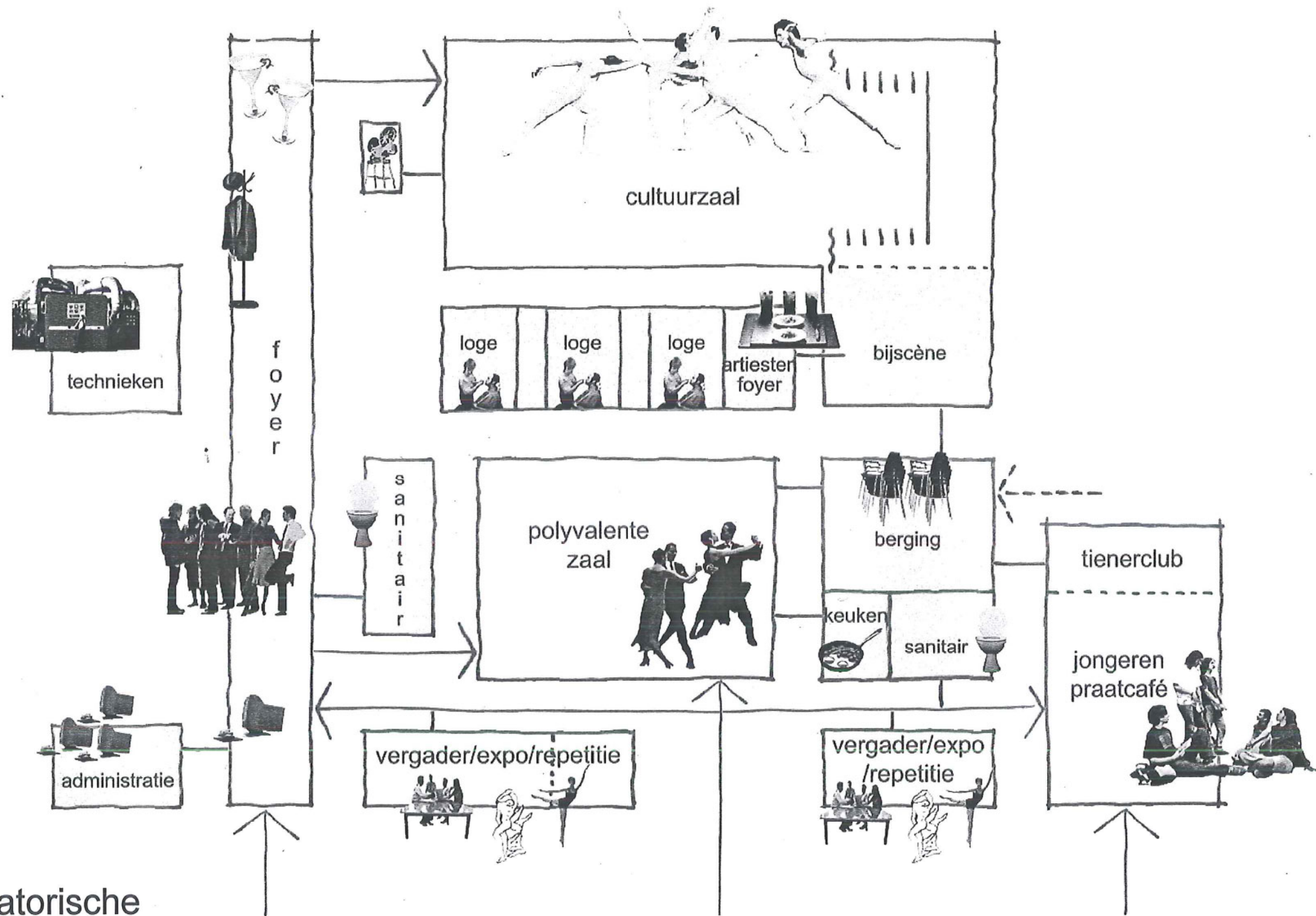
Waar het cultuurhuis eerder aansluit bij de dorpskern zoekt het jeugdhuis aansluiting bij de sporthal en het basket/skateterrein.

Centraal tussen foyer en jeugdhuis ligt de polyvalente zaal. Zij kan zowel in aansluiting bij één van beiden als zelfstandig functioneren.

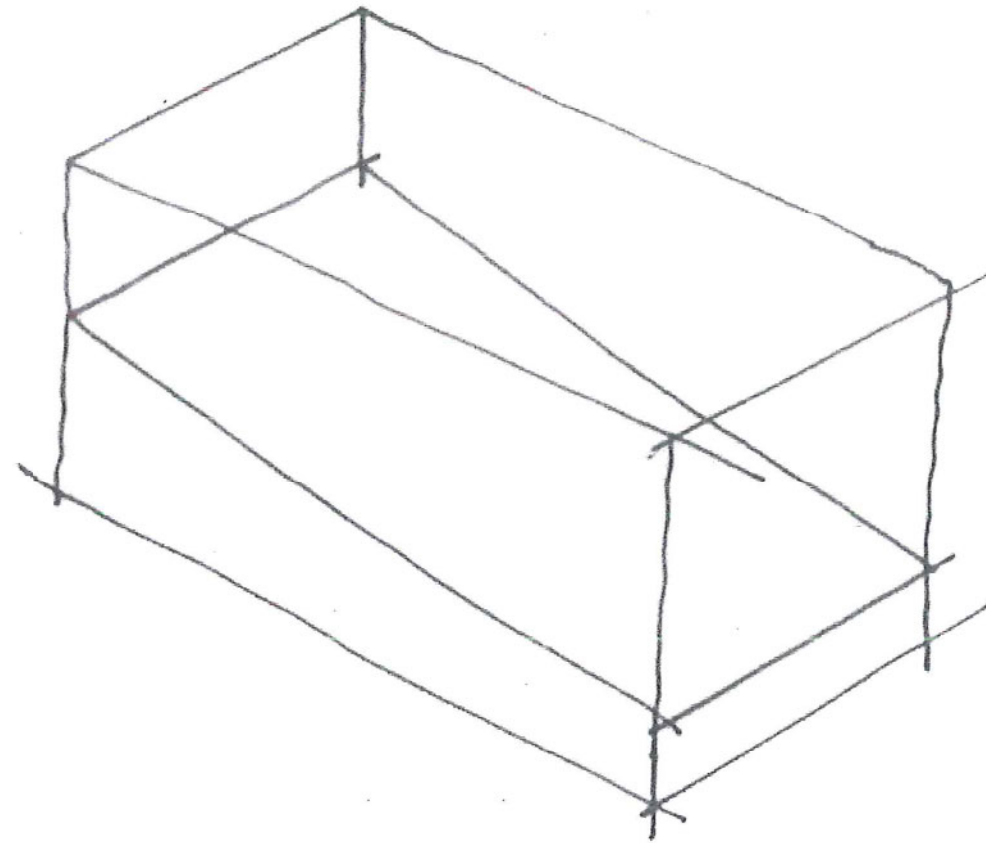
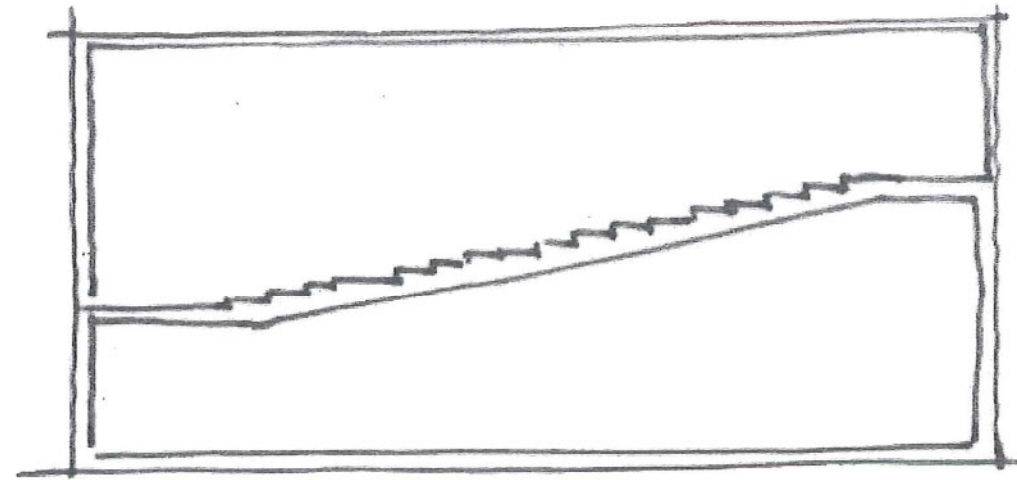
De zaal is ruim voorzien van daglicht en relatie met buiten. Het traditionele blackbox-concept dat vele zalen kenmerkt vermijdt bijkomende verduistering, maar isoleert de gebruiker van het werkelijke leven. We zijn ervan overtuigd dat daglicht nog onontgonnen programmatiemogelijkheden biedt. Sommige dagactiviteiten als ruimere tentoonstellingen, performances, happenings en dergelijke vragen om betrokkenheid met de foyer, plein en tuin. In deze omstandigheden kunnen de ruime zaaldeuren blijven openstaan, vloeit het licht binnen en verhoogt de polyvalentie van de zaal.

cultuur- en jeugdhuis : multifunctioneel?

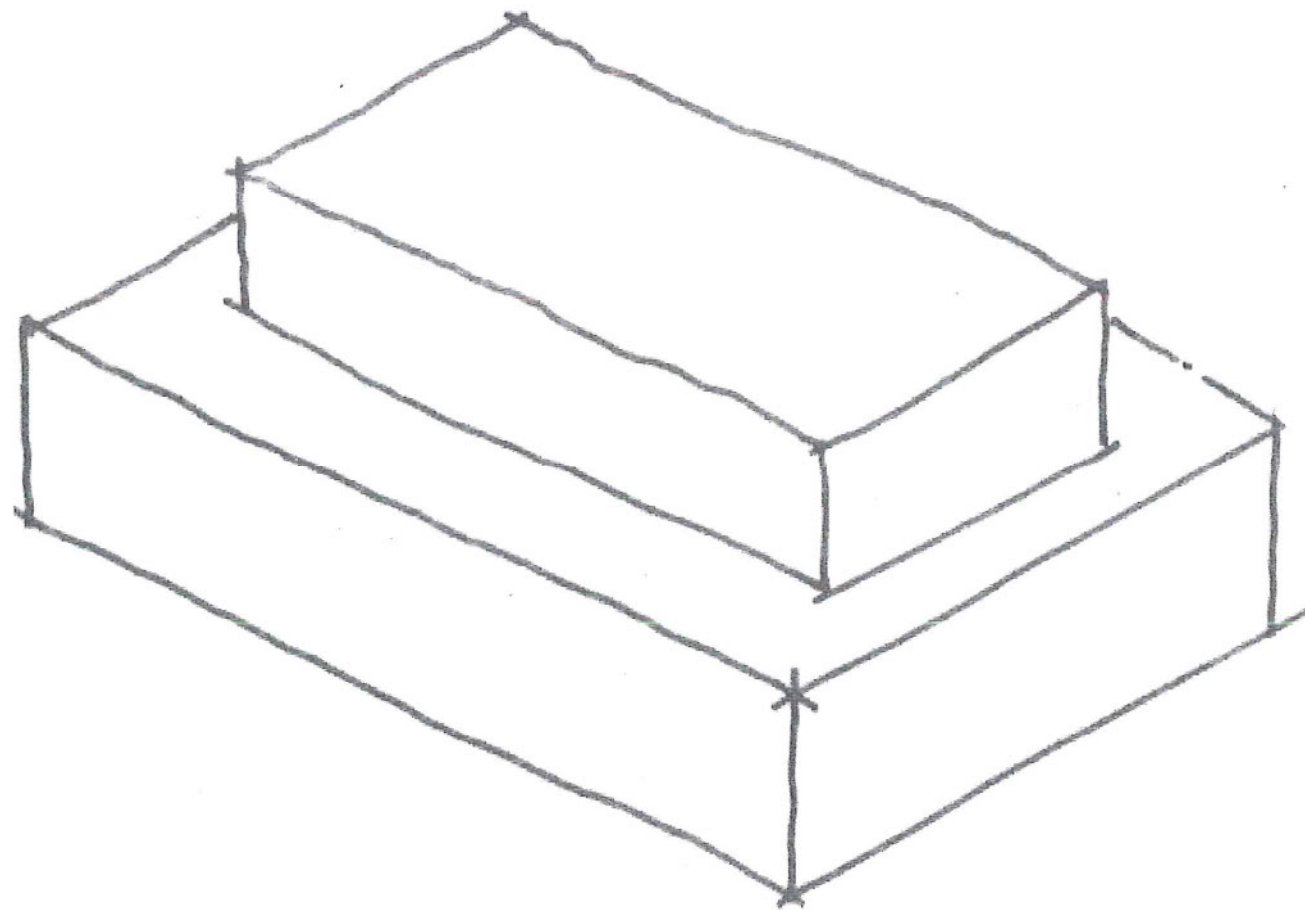

organisatorische
ontwikkeling

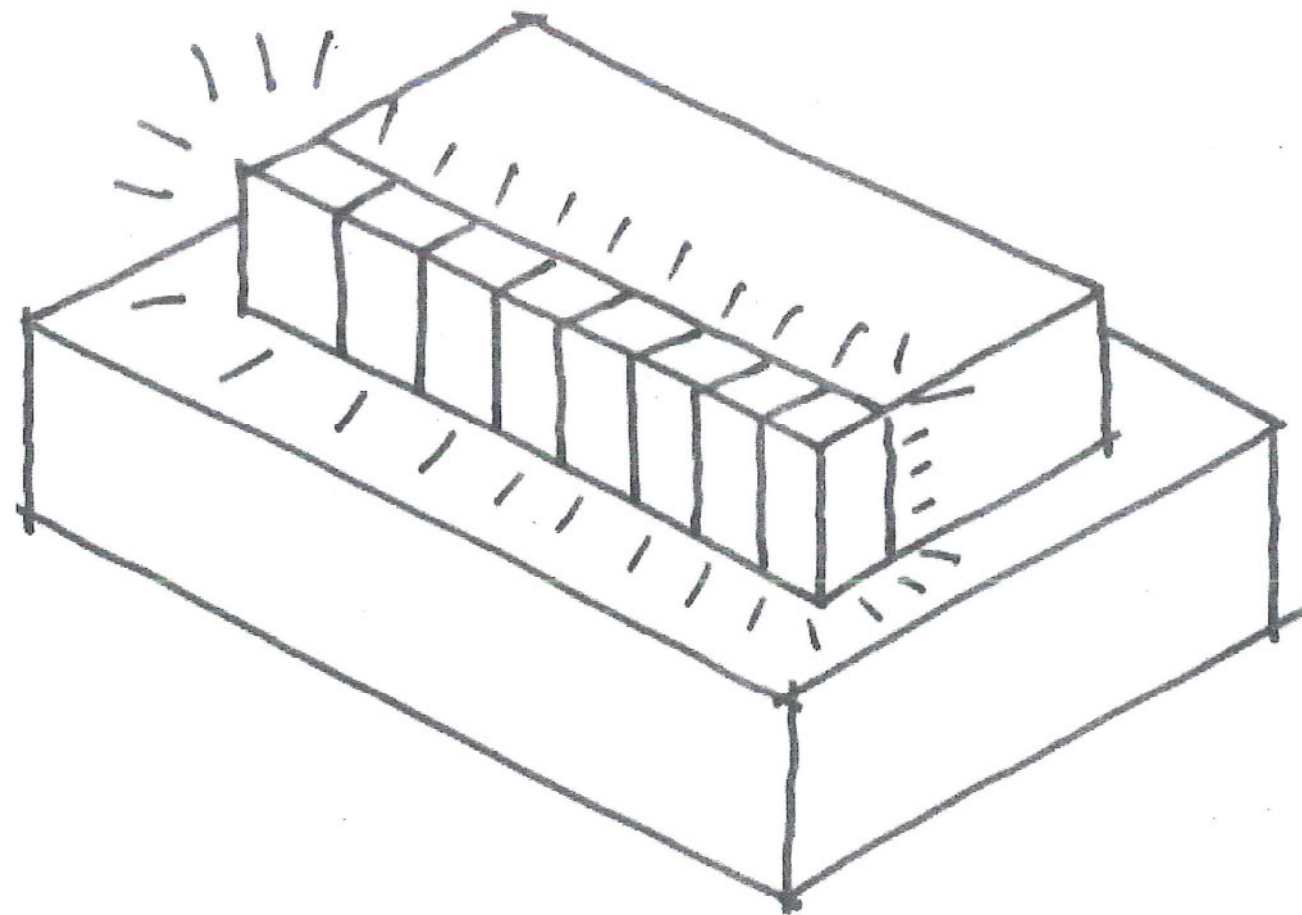

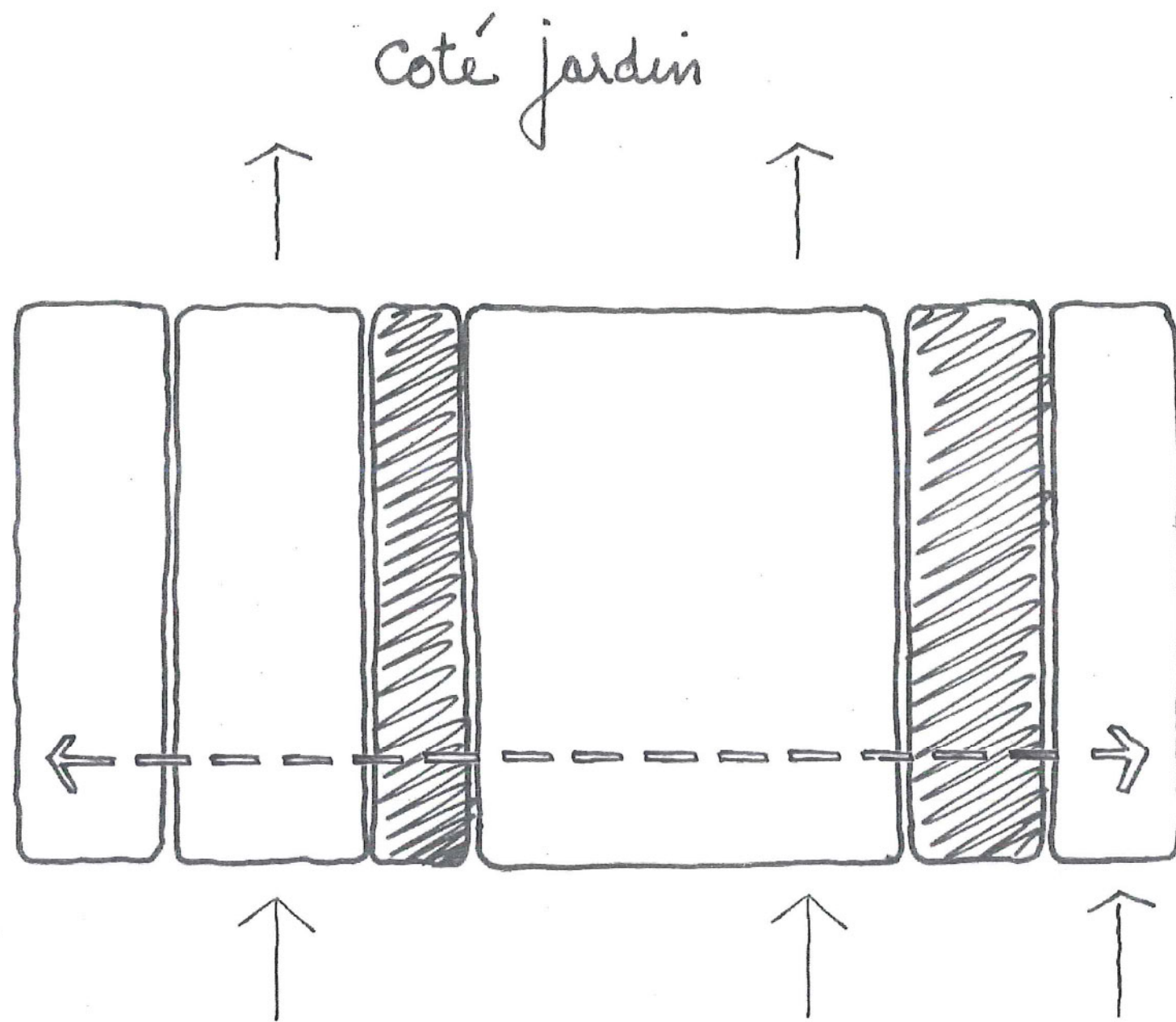
compacte stapeling

zaalvolume omkranst

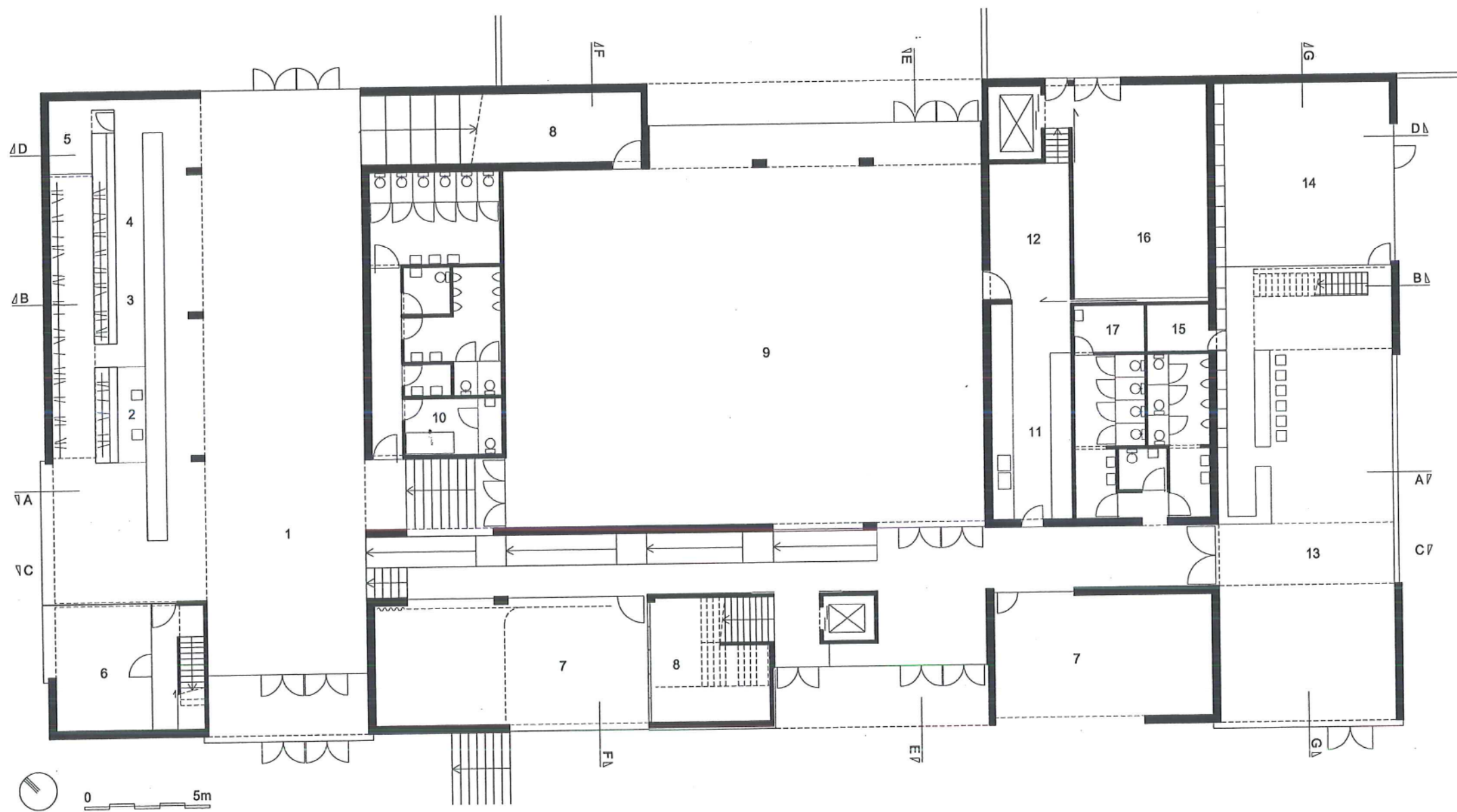
lichtbaken

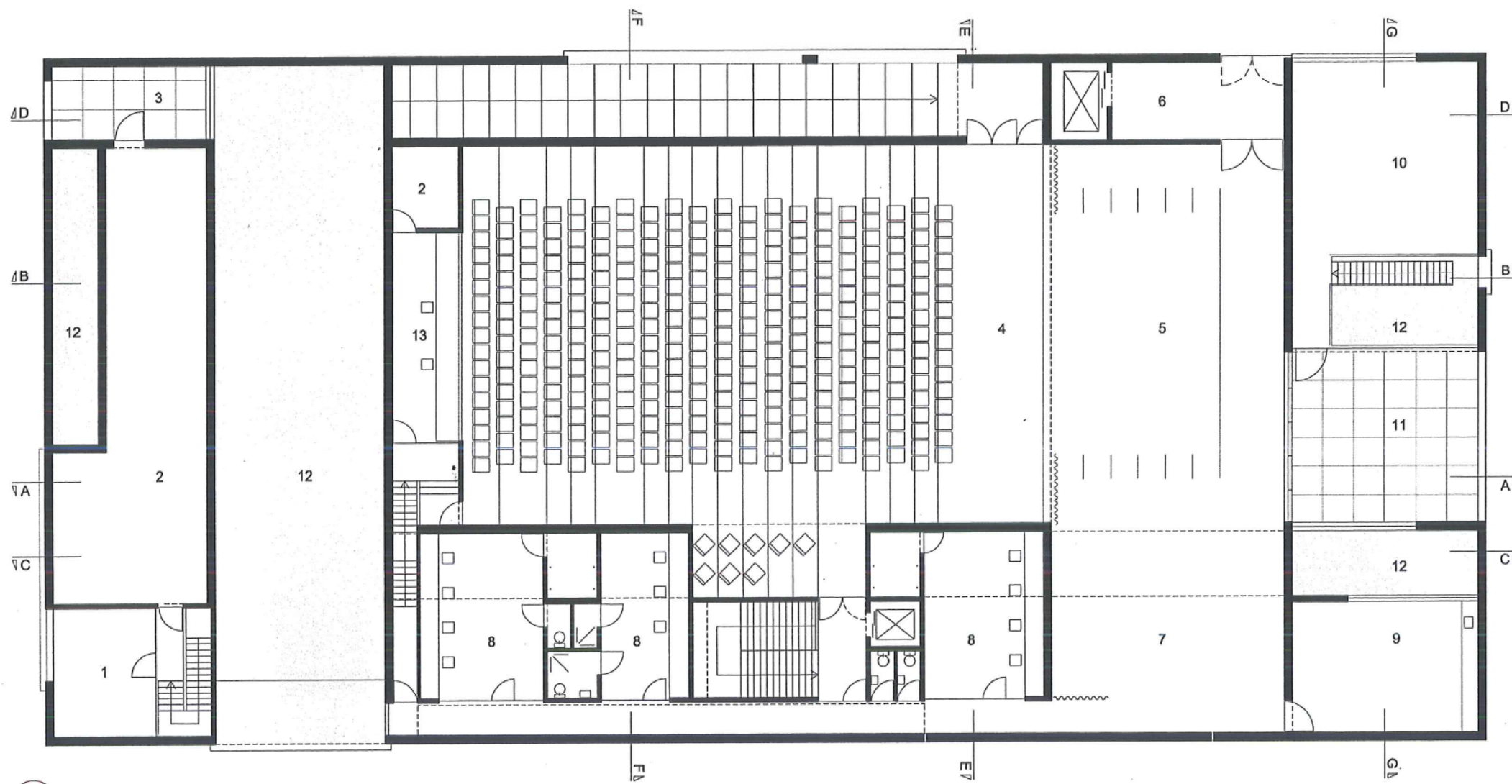
binnenstraat

coté cour

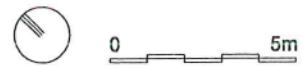

- 0**
1. foyer
 2. balie
 3. vestiaire
 4. bar
 5. berging bar
 6. kantoor
 7. vergader / expo / repetitieruimte
 8. berging meubilair
 9. polyvalente zaal
 10. e.h.b.o.
 11. keuken
 12. polyvalente berging
 13. jongeren-praatcafé
 14. tienerclub
 15. berging café
 16. berging cultuurzaal
 17. berging onderhoud

gedeeltelijk verlaagd gelijkvloers

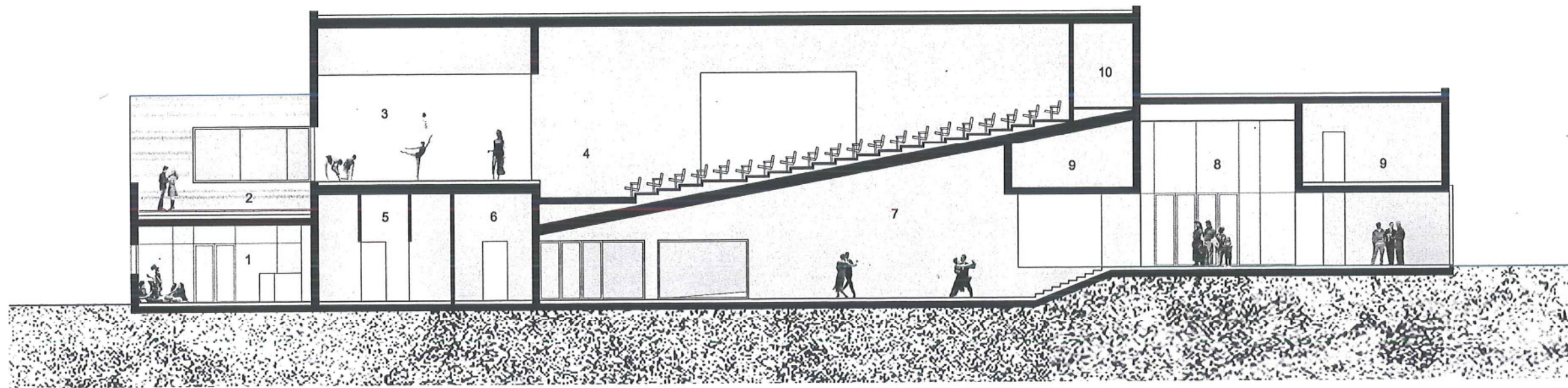
- + 1**
- 1. kantoor
 - 2. technieken
 - 3. vluchtterras
 - 4. cultuurzaal
 - 5. scène
 - 6. berging
 - 7. bijscène
 - 8. artiestenloges
 - 9. artiestenfoyer
 - 10. jongeren-praatcafé
 - 11. terras
 - 12. vide
 - 13. regie

verdieping

AA

- 1. jongeren-praatcafé
- 2. terras
- 3. scène
- 4. cultuurzaal
- 5. sanitair
- 6. keuken
- 7. polyvalente zaal
- 8. foyer
- 9. technieken
- 10. regie

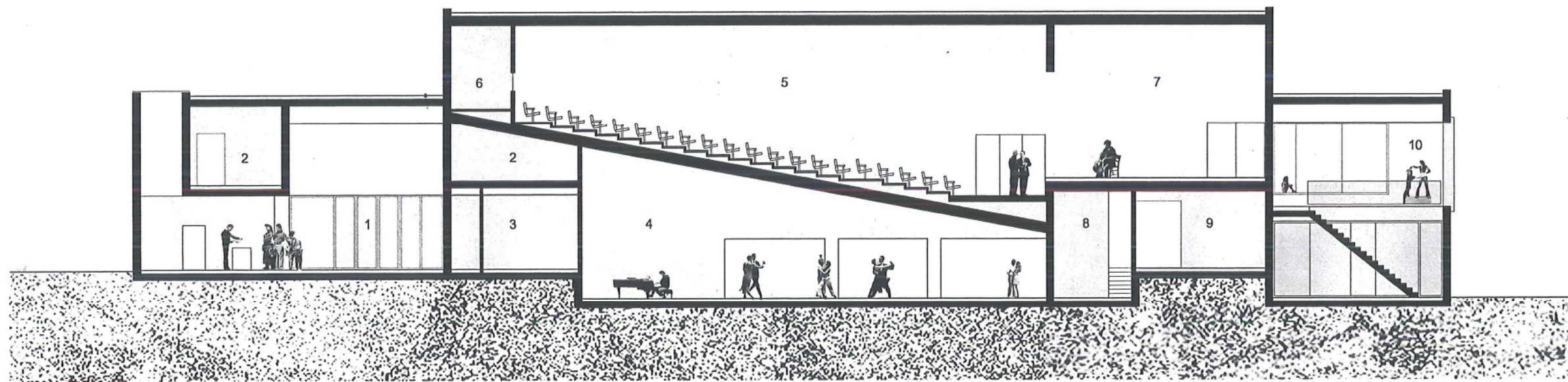

0 5m

snede

BB

- 1. foyer
- 2. technieken
- 3. sanitair
- 4. polyvalente zaal
- 5. cultuurzaal
- 6. regie
- 7. scène
- 8. polyvalente berging
- 9. berging cultuurzaal
- 10. jongeren - praatcafé

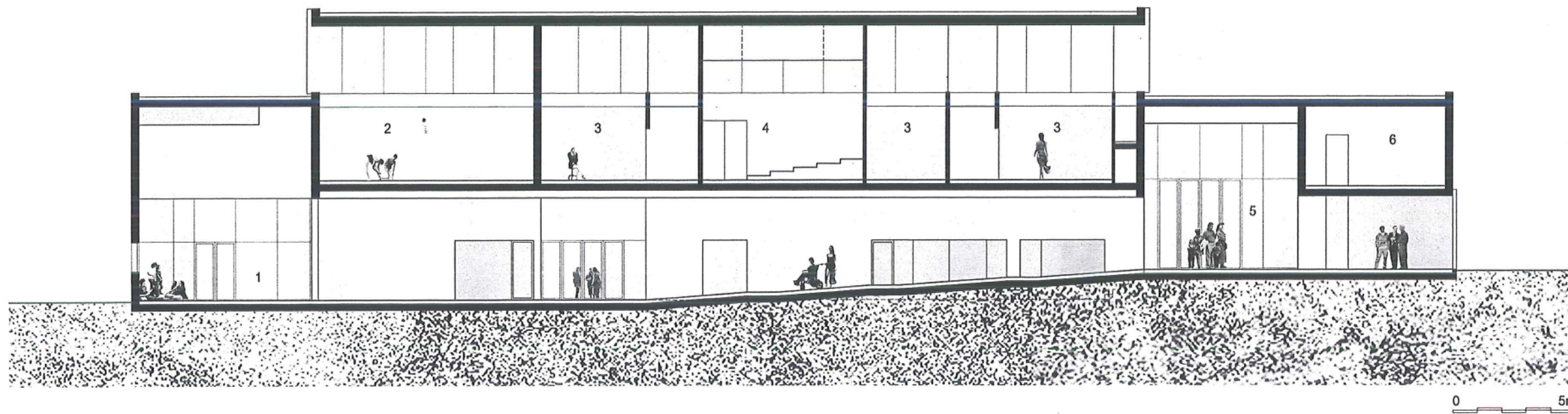

0 5m

sneede

CC

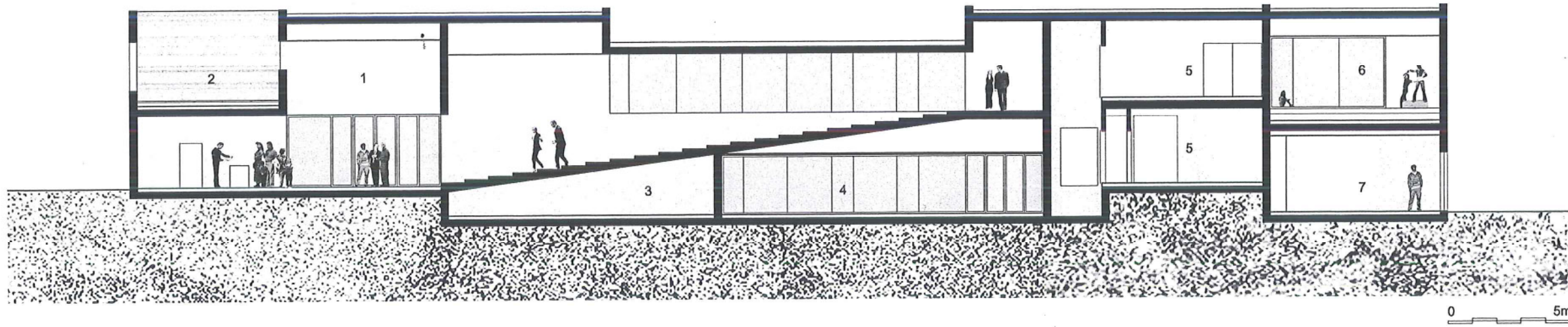
- 1. jongeren-praatcafé
- 2. bijscène
- 3. artiestenloge
- 4. theaterloge
- 5. foyer
- 6. technieken

sneede

DD

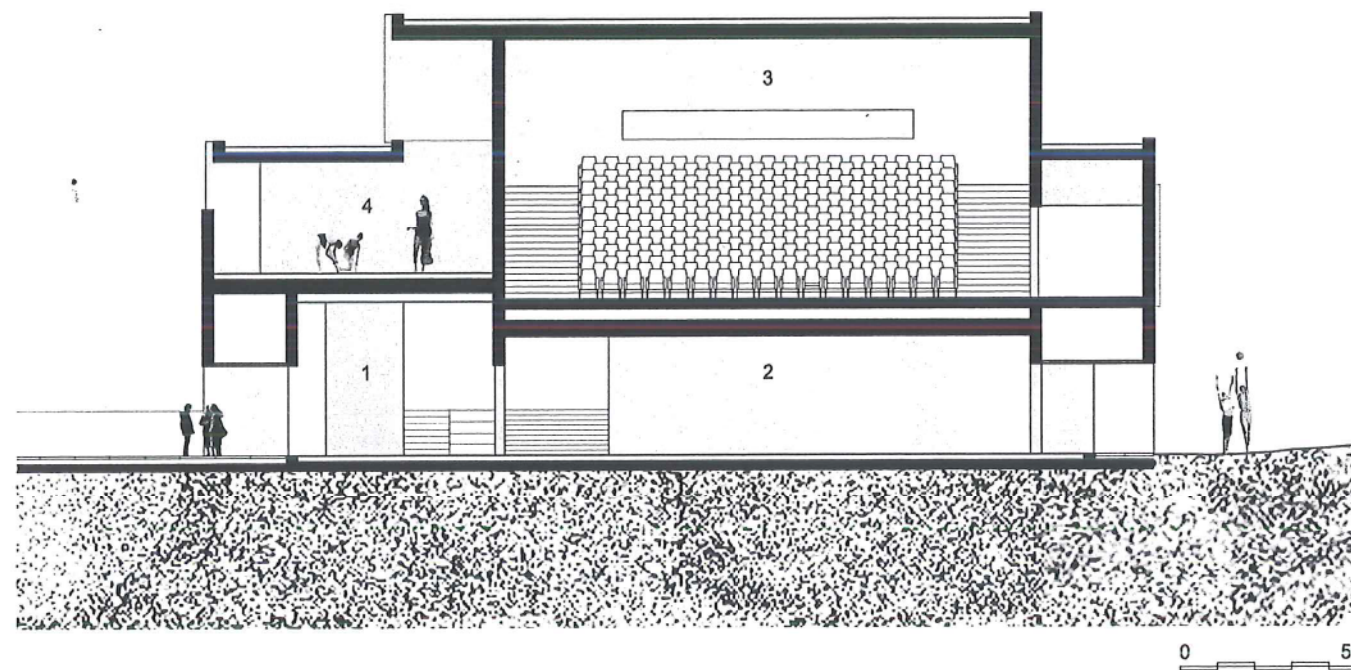
- 1. foyer
- 2. technieken
- 3. berging meubilair
- 4. polyvalente zaal
- 5. berging cultuurzaal
- 6. jongeren - praatcafé
- 7. tienerclub

sneede

EE

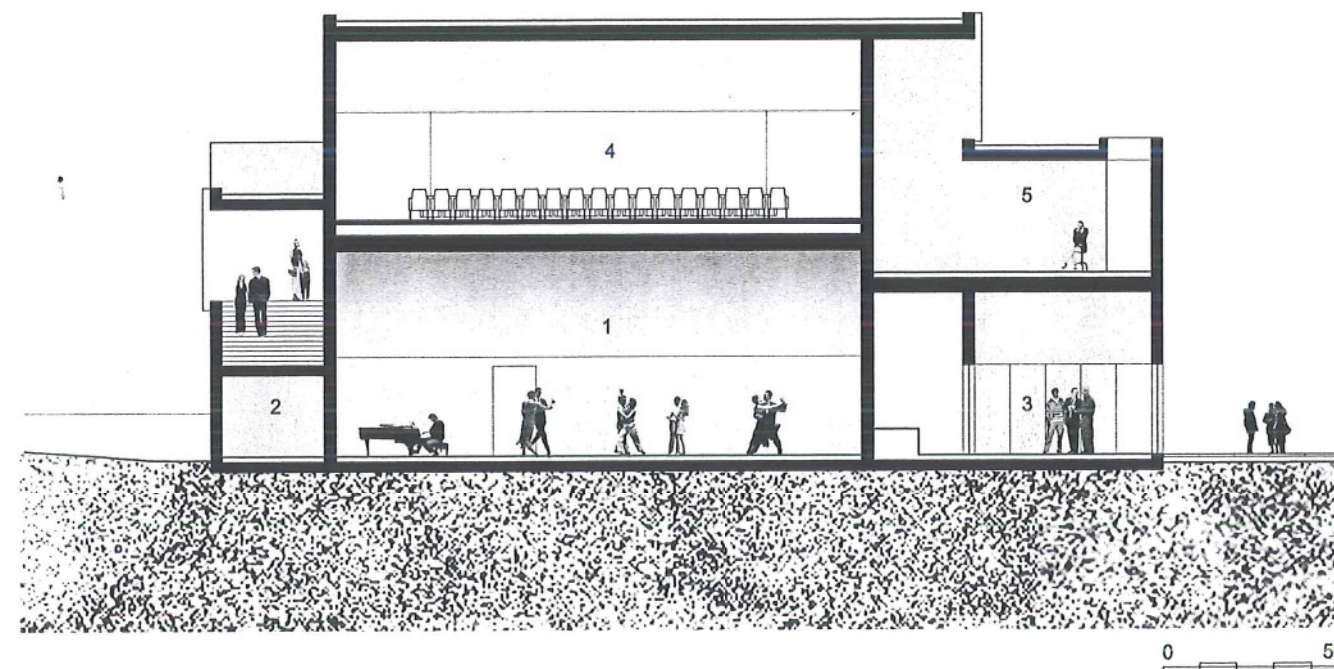
- 1. secundaire ingang tot polyvalente zaal
- 2. polyvalente zaal
- 3. cultuurzaal
- 4. artiestenloge

sneede

FF

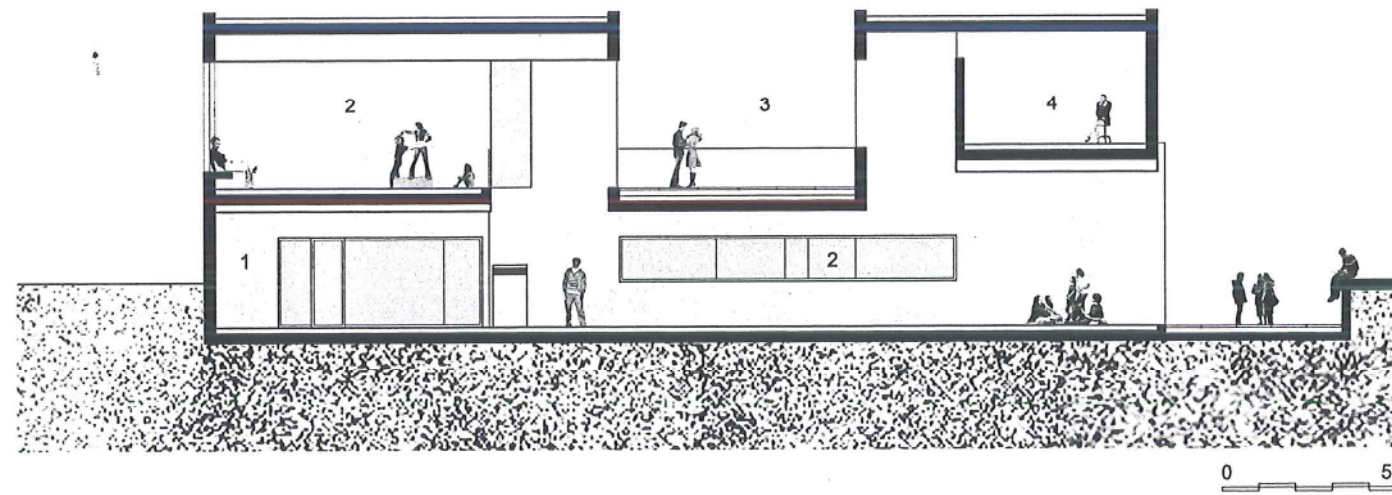
- 1. polyvalente zaal
- 2. berging meubilair
- 3. vergader / expo / repetitieruimte
- 4. cultuurzaal
- 5. artiestenloge

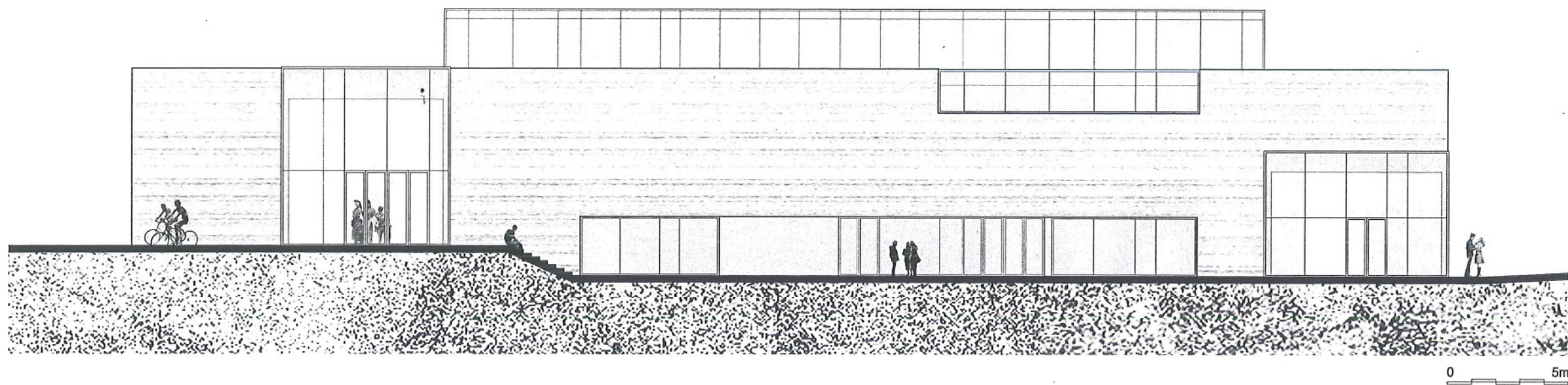
snede

GG

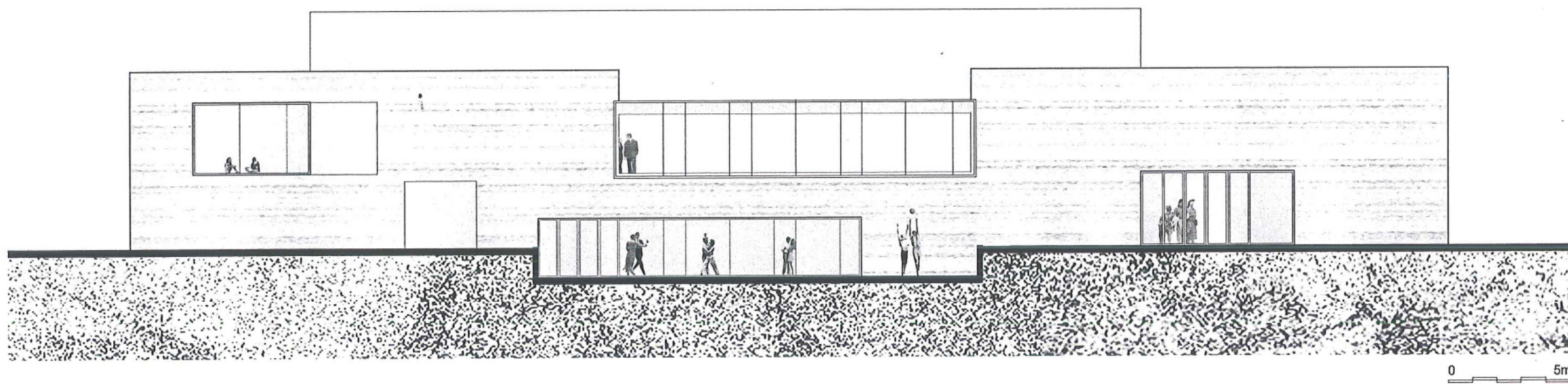
- 1. tienerclub
- 2. jongeren - praatcafé
- 3. terras
- 4. artiestenfoyer

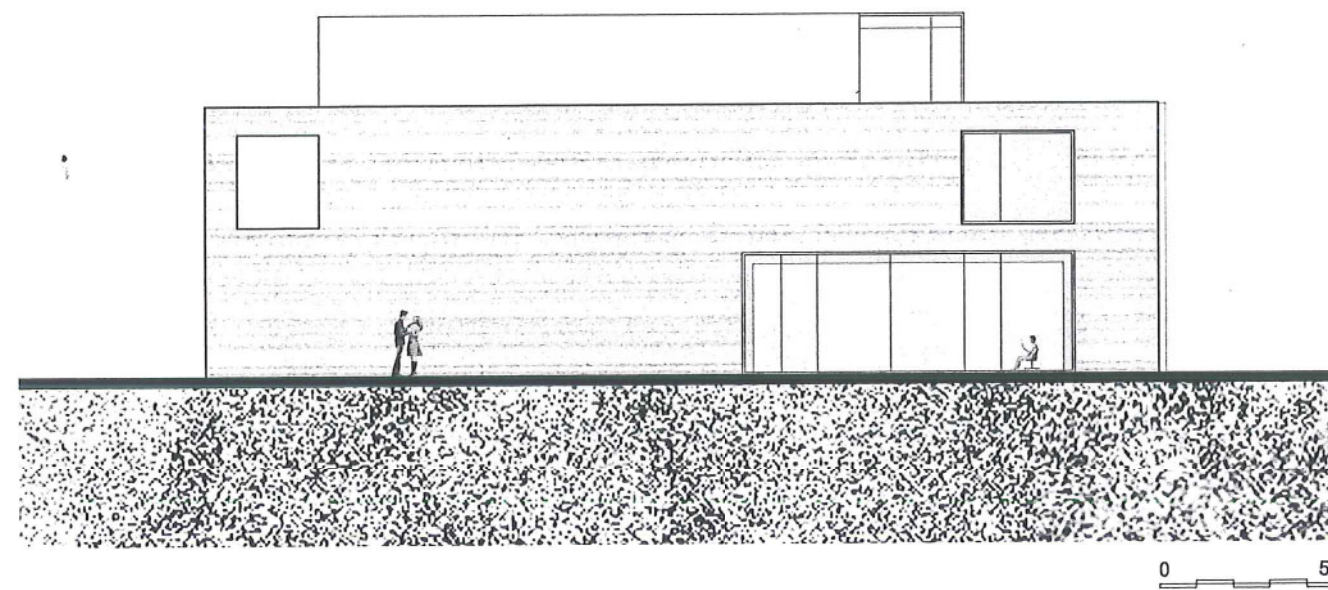
sneede

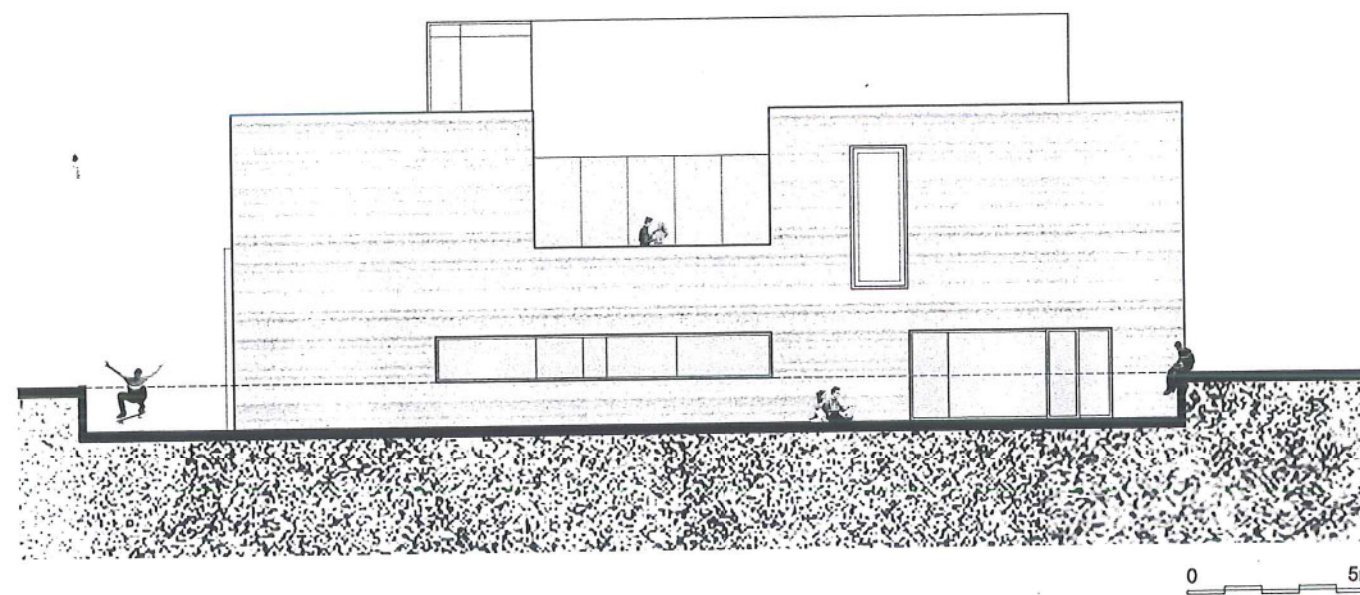
gevel côté cour

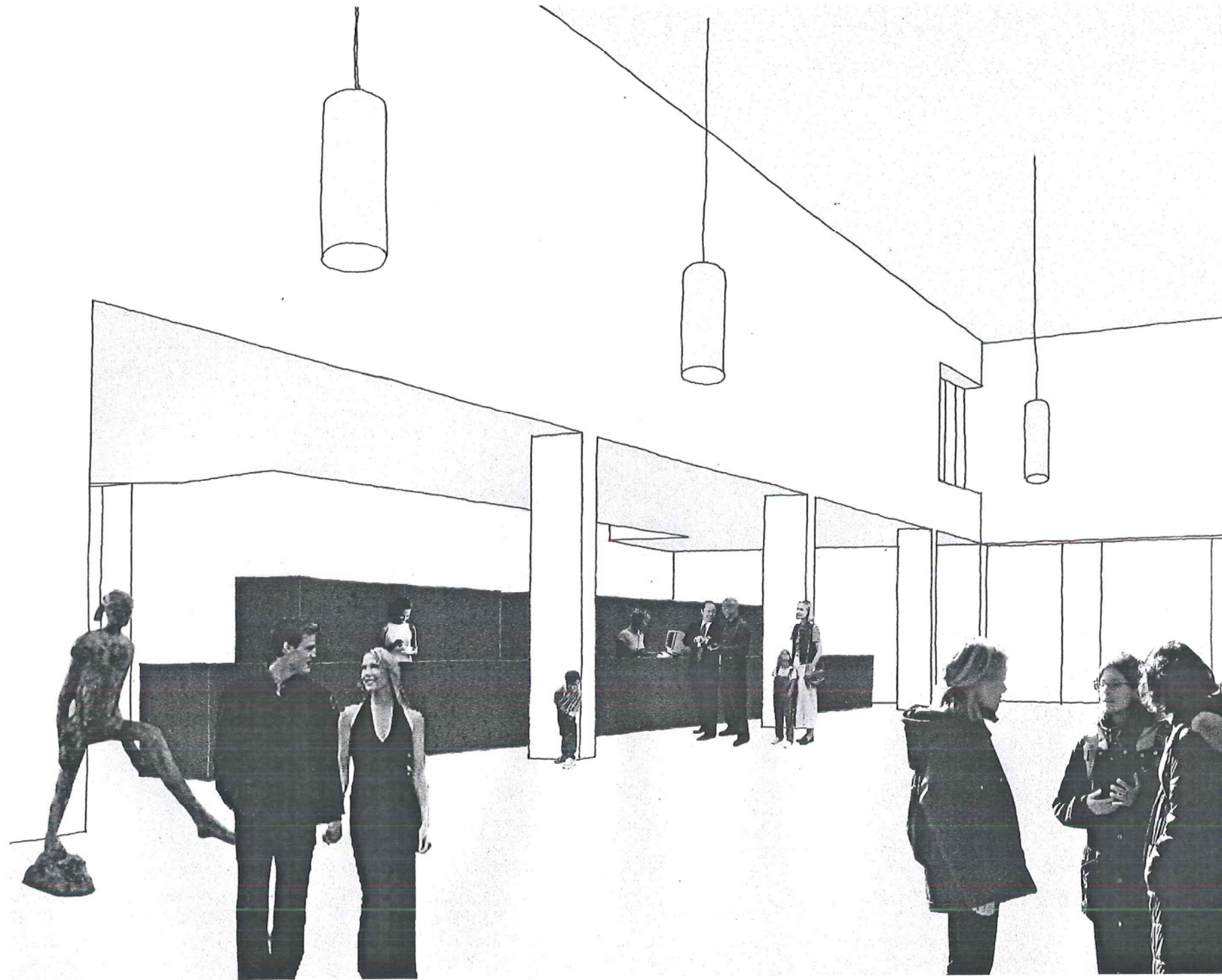
gevel côté jardin

gevel foyerzijde

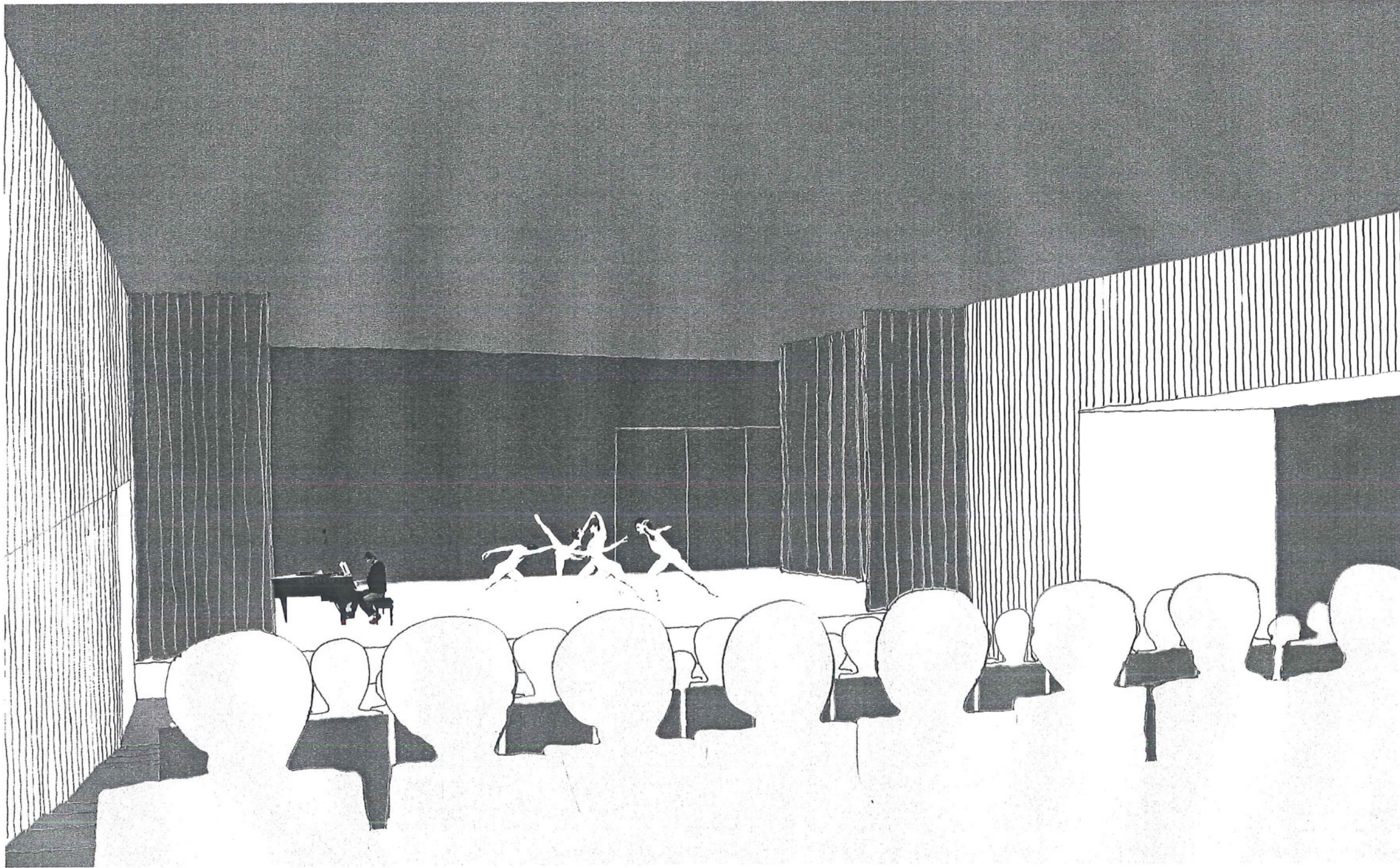
gevel jeugdhuis

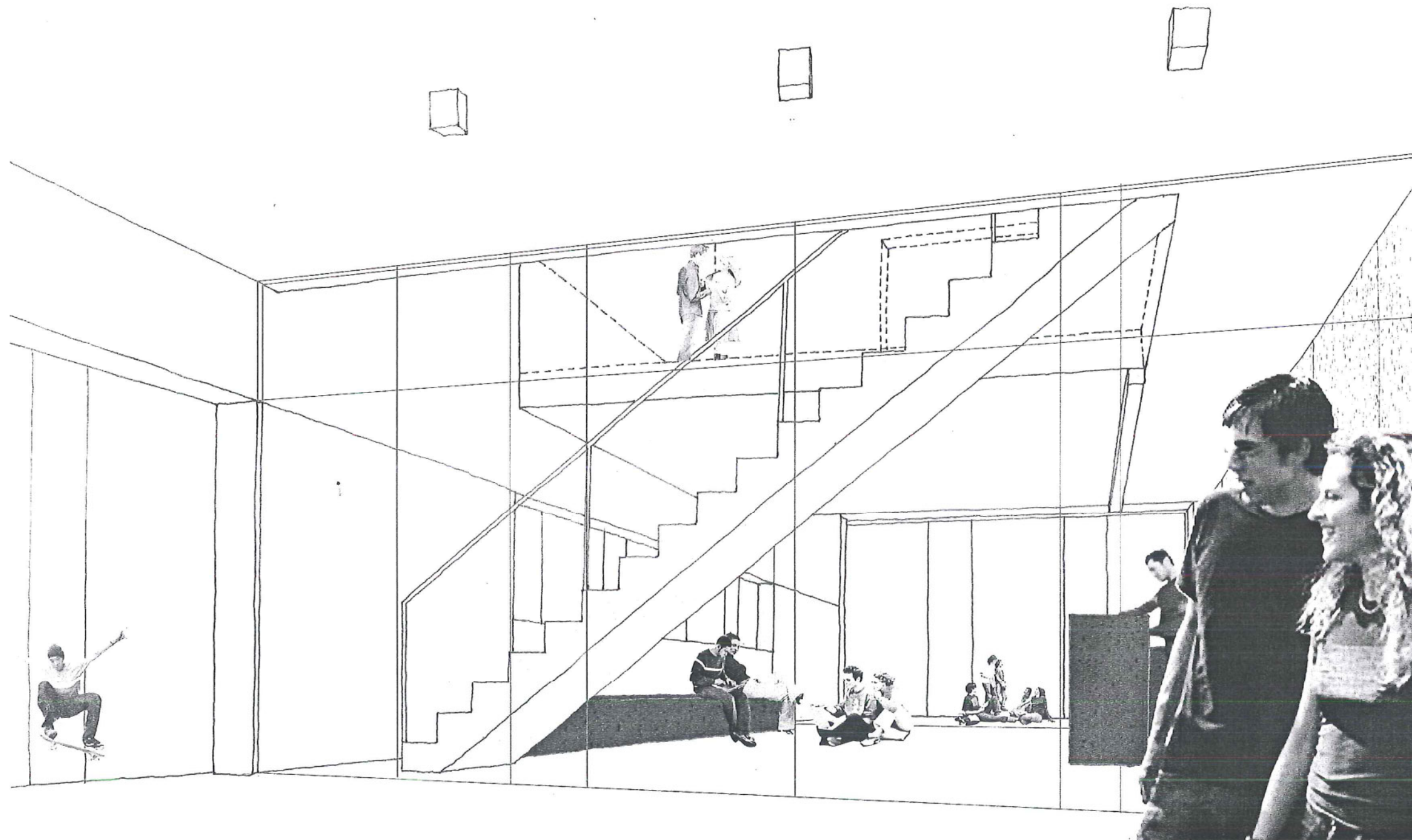
foyer bij inkom

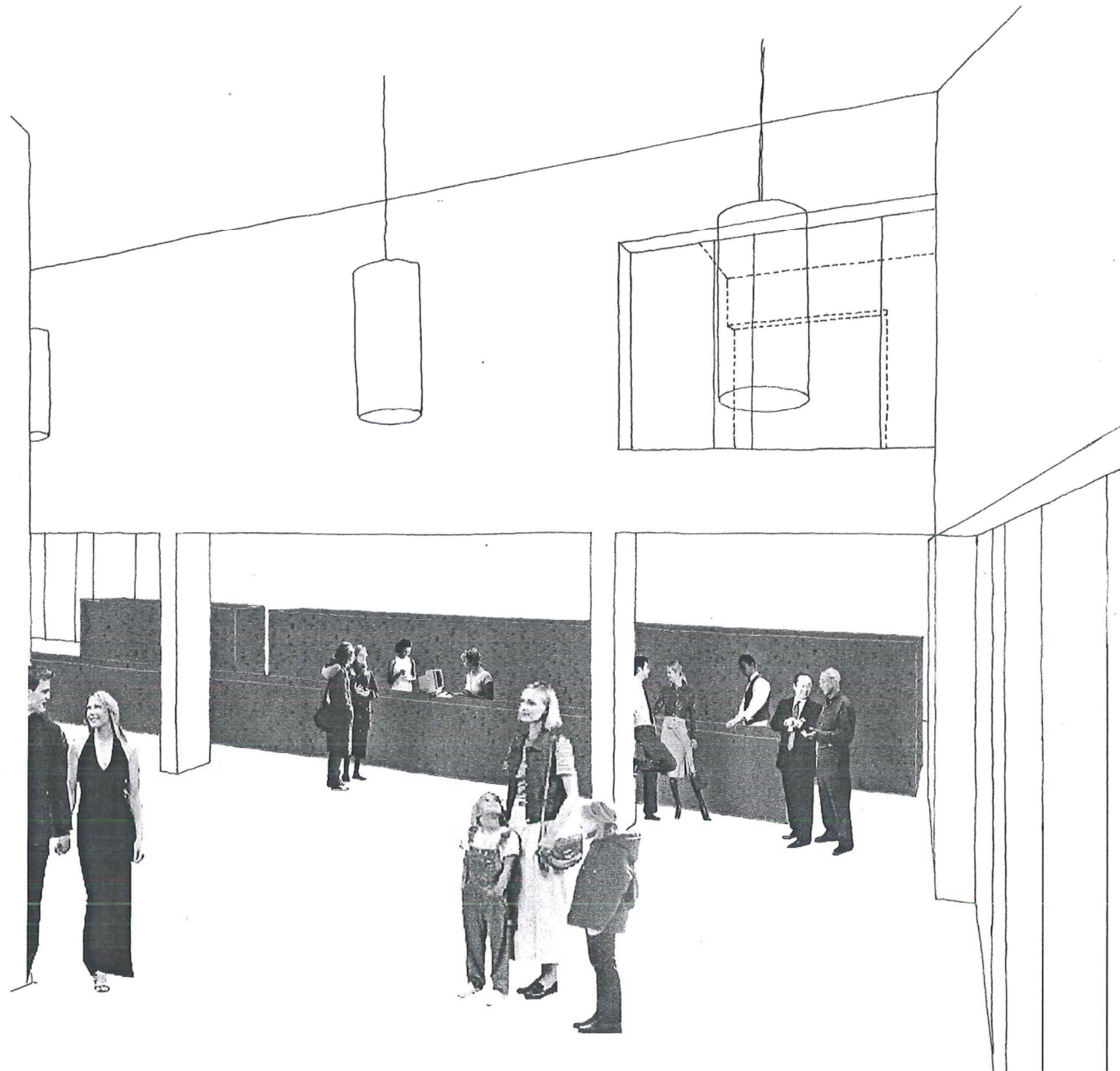
polyvalente zaal

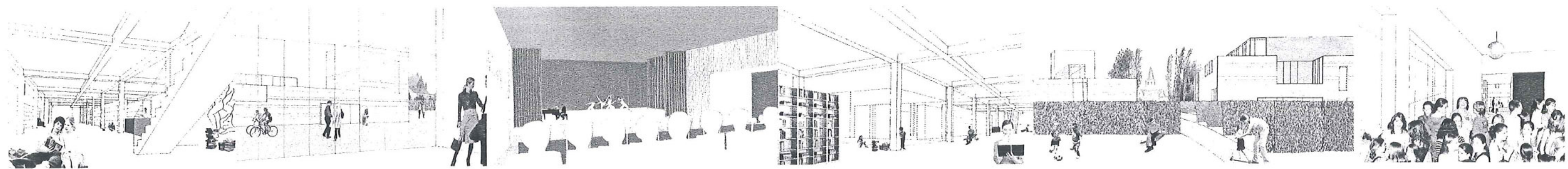
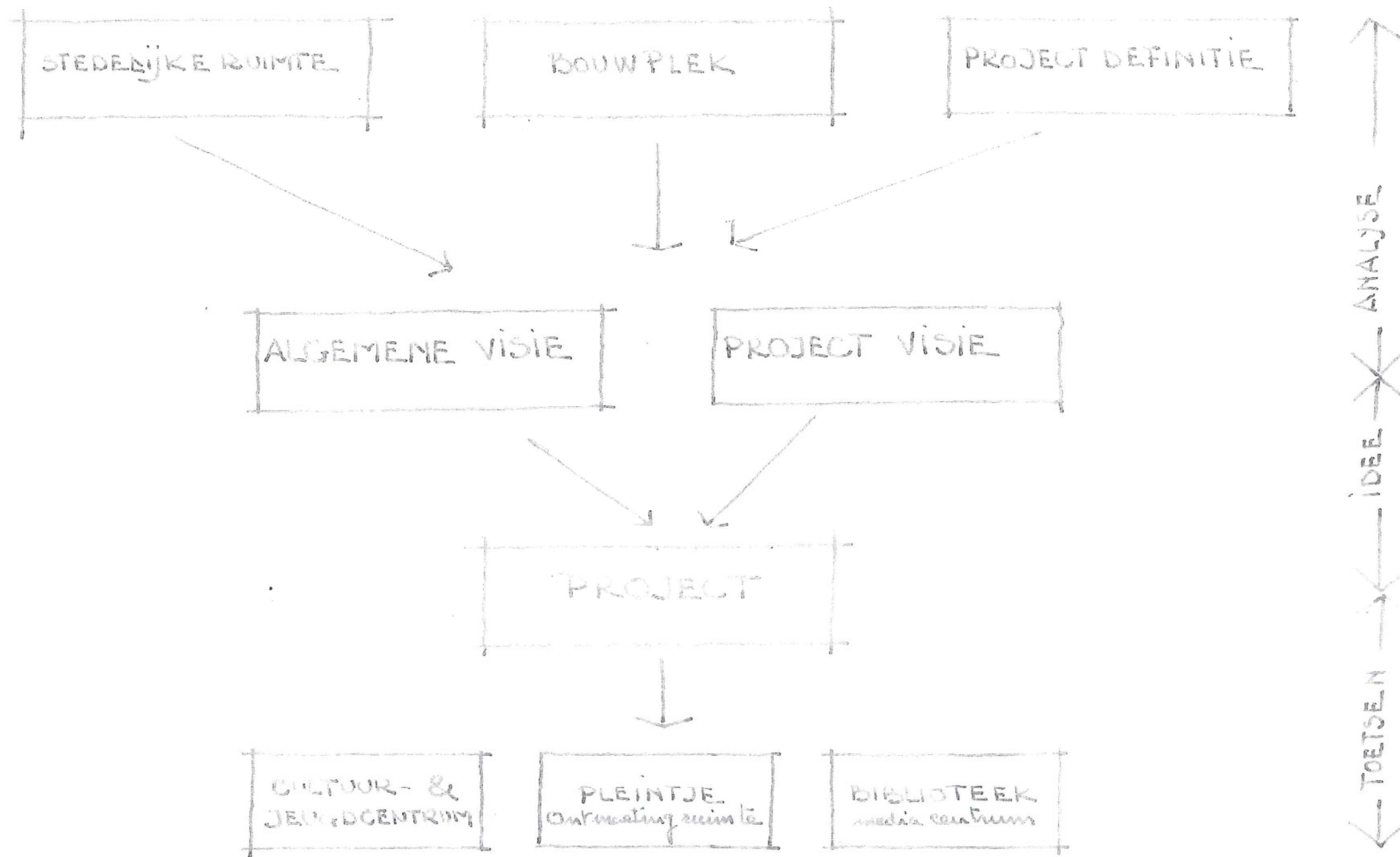
cultuurzaal

tienerclub en praatcafé

foyer van op luie trap
naar de cultuurzaal

Bibliotheek

In antwoord op het cultuur- en jeugdhuis vormt de bibliotheek een tweede wand langs het plein. De gebouwen verwijzen naar elkaar. Zij vormen samen met tussenliggend plein het gemeenschapscentrum.

De bibliotheek is helder en 'leesbaar' van structuur. Men moet er eenvoudig zijn weg in terugvinden. De eenvoud van concept laat efficiënt opzoeken (en catalogeren) toe wat de drempel tot de bibliotheek verlaagt, maar maakt bovenal het grasduinen tussen boeken tot een aangename en ontspannende activiteit. Hiermee wordt de potentie gecreëerd om nieuwe dingen te ontdekken.

Vanuit de doelstelling een eenvoudig en overzichtelijk bibliotheekconcept te ontwikkelen, is geopteerd voor een betonnen kolomstructuur met doorhangende balken in beide richtingen. De diverse afdelingen zijn niet gescheiden door wanden maar worden door de kolommen en balken gezoneerd (de kolommen en balken structureren zonder te scheiden). Deze open structuur verlaagt opnieuw de grens om ook eens een boek uit een andere, tot nog toe gepasseerde afdeling ter hand te nemen en te ontdekken.

Het systeem laat bovendien groeimogelijkheden voor de bibliotheek. Het huidige bibliotheeklandschap is aan veranderingen onderhevig. De open structuur laat verschuivingen in het aanbod toe door de flexibele inrichtingsmogelijkheden. Indien op lange termijn nodig, is het gebouw eenvoudig uitbreidbaar zonder dat het ontwikkelde concept en de werking van de bibliotheek in het gedrang komen.

Meer en meer wordt vastgesteld dat het boek en lezen aan belang inboeten. Op maatschappelijk vlak is de verdringing van het boek door de faciliteiten van het 'worldwide web' een om te keren trend. Ondanks het feit dat lezen vaak een individuele bezigheid is, kan samen lezen, studeren of naar een verhaal luisteren een verbondenheid (gemeenschapsgevoel) creëren. Ten einde de aantrekkingskracht van de bibliotheek en de werking van het gemeenschapscentrum te vergroten, dringt een nieuw bibliotheekconcept zich op: de lezer komt centraal te staan in plaats van de collectie.

Een belangrijk deel van de bibliotheek is voorbehouden als leesruimte. De betekenis van de ruimte gaat verder dan louter lezen en studeren. Er kan verteld worden, er kunnen lezingen en workshops georganiseerd worden maar bovenal is het een plaats van ontmoeting. Men komt er om de dagelijkse krant te lezen maar eigenlijk ook om te ontmoeten. De bibliotheek krijgt een verblijfsfunctie.

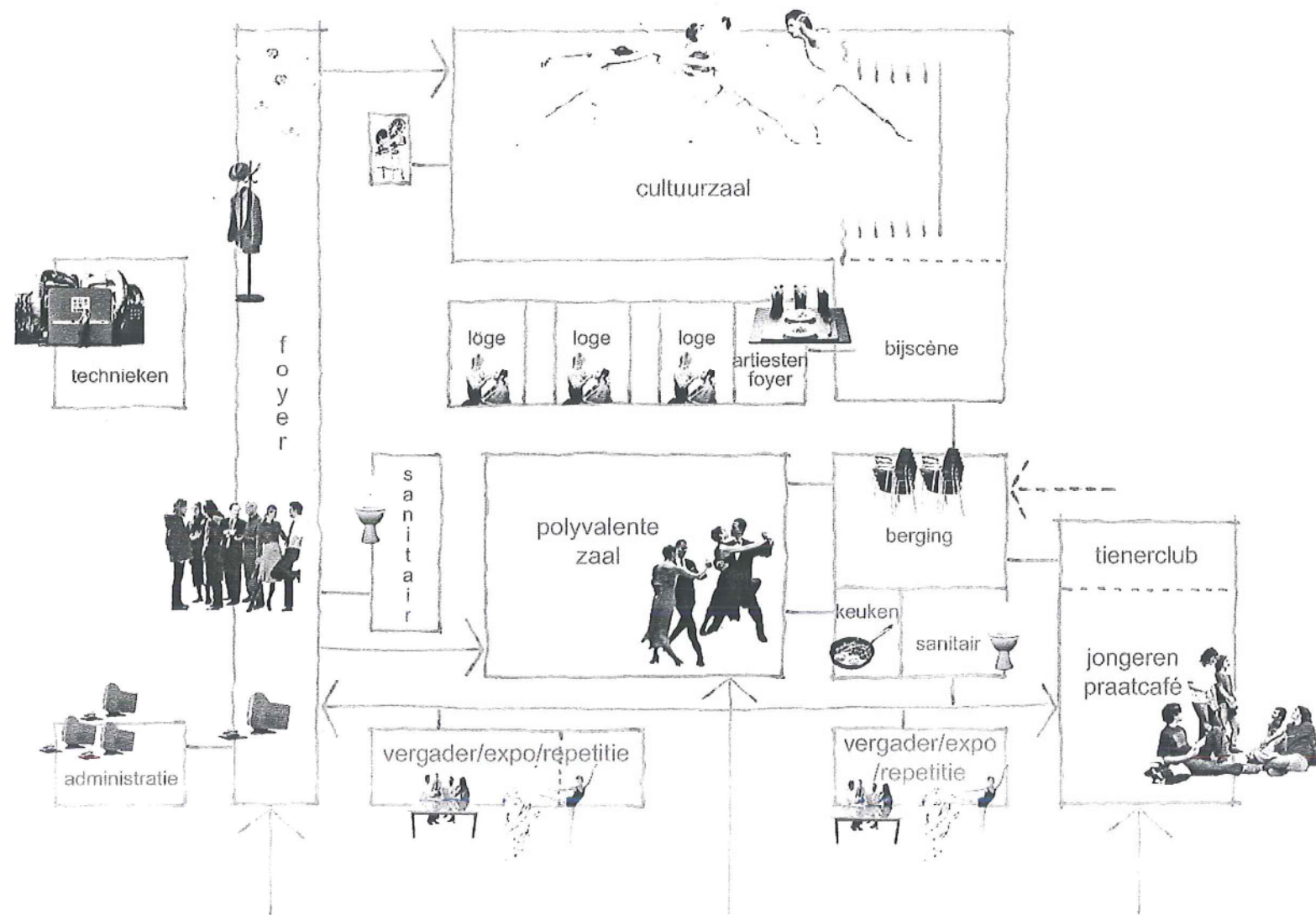
Ondanks het feit dat zij bijdraagt aan het gemeenschapsgebeuren moet de bibliotheek ook de mogelijkheid blijven bieden om zich terug te trekken in een boek. De sfeer is ingetogen en geborgen. De ruimten zijn basic (zonder franje) en eerder introvert. De relaties met de buitenruimte zijn zorgvuldig gekozen (de leesruimte is uitgebreid met een geborgen leesterras) en er wordt aandacht besteed aan de wijze waarop daglicht in de ruimten binnen treedt.

De beweging door het gebouw is van een zelfspreekende eenvoud. De ontvangstzone met balie vormt het centrale knooppunt tussen collectie, leesruimte en diensten. Een centrale binnenstraat vormt de hoofdcirculatie-as waarop de diverse afdelingen zich enten. Deze is duidelijk herkenbaar door de bovenliggende balken en de lang gestrekte lantaarn die voor diffuus daglicht zorgt.

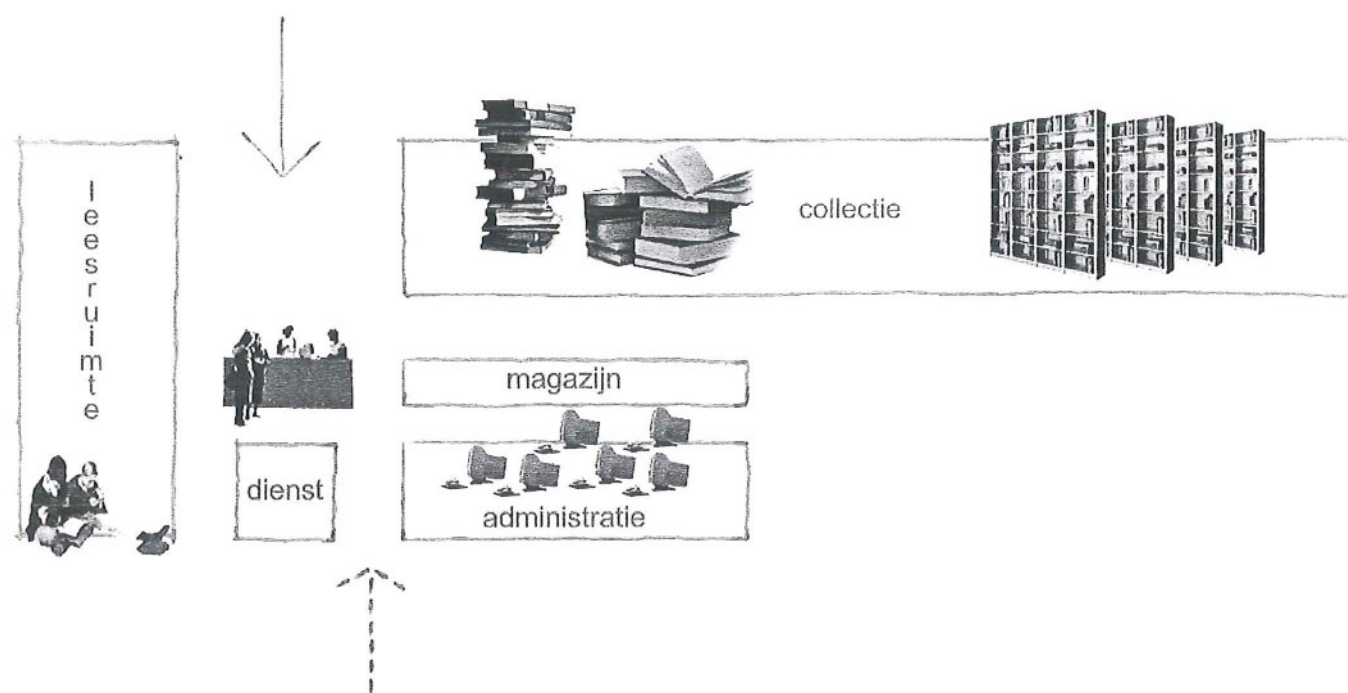
Een trap, geplaatst in de lengterichting van de binnenstraat, geeft toegang tot de 'toren' verdieping. Deze herbergt de bijzondere collectie van Stekene. Waar de dagdagelijkse collectie tot het gelijkvloers werd beperkt om de leesbaarheid en de werking van de bibliotheek te optimaliseren, is de 'toren' verdieping vooral van belang als baken in de omgeving. De 'toren' geeft het gemeenschapscentrum aanwezigheid op het marktplein.

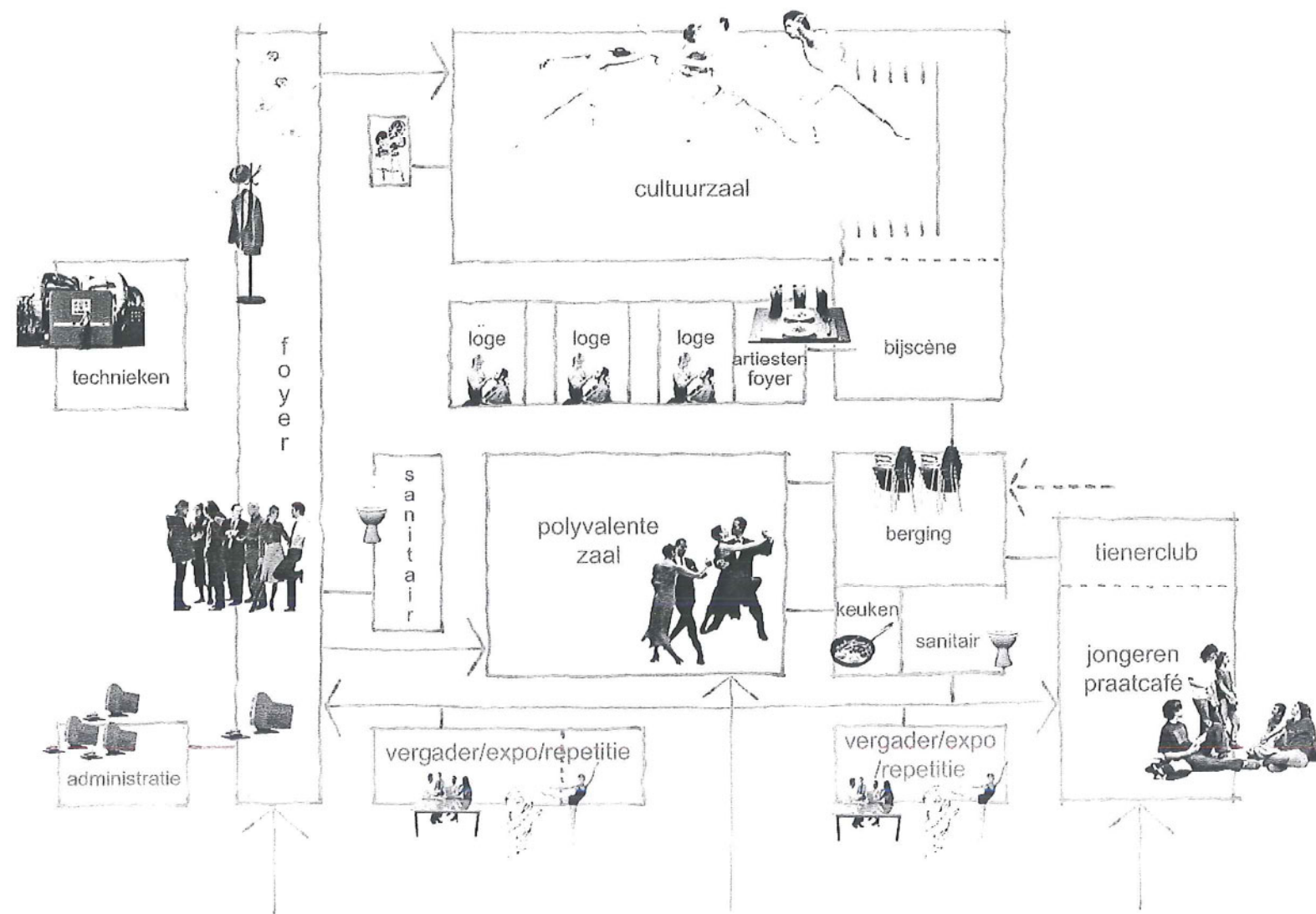

helderheid en 'leesbaarheid'

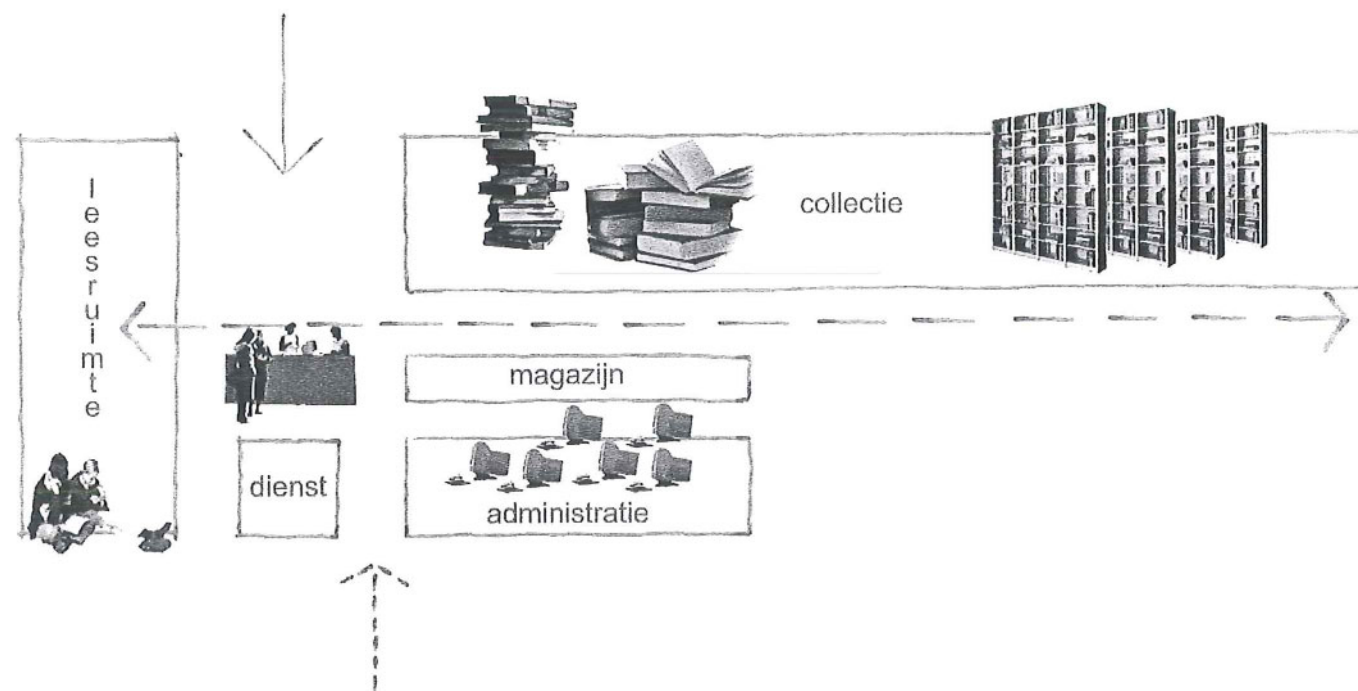

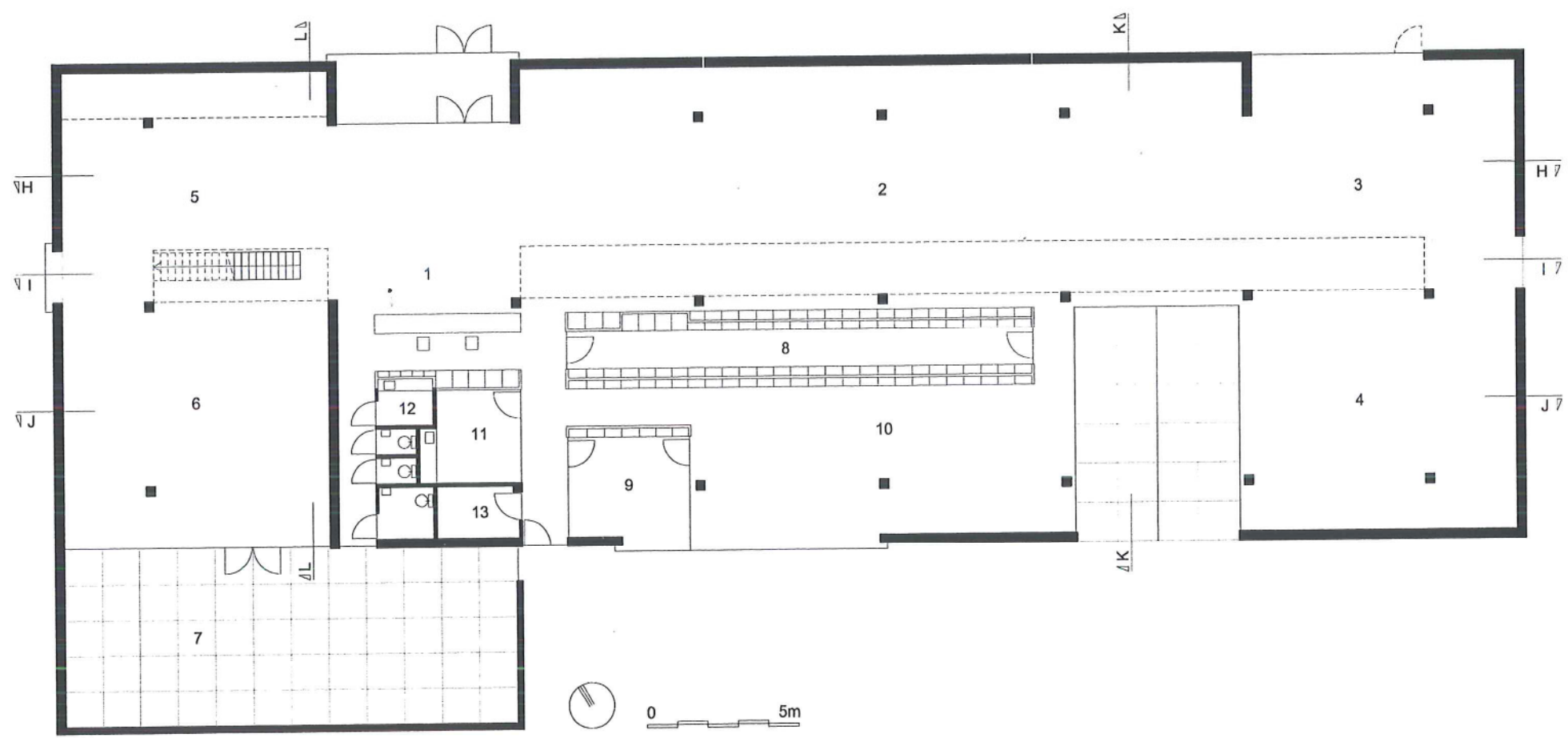
balie = knooppunt

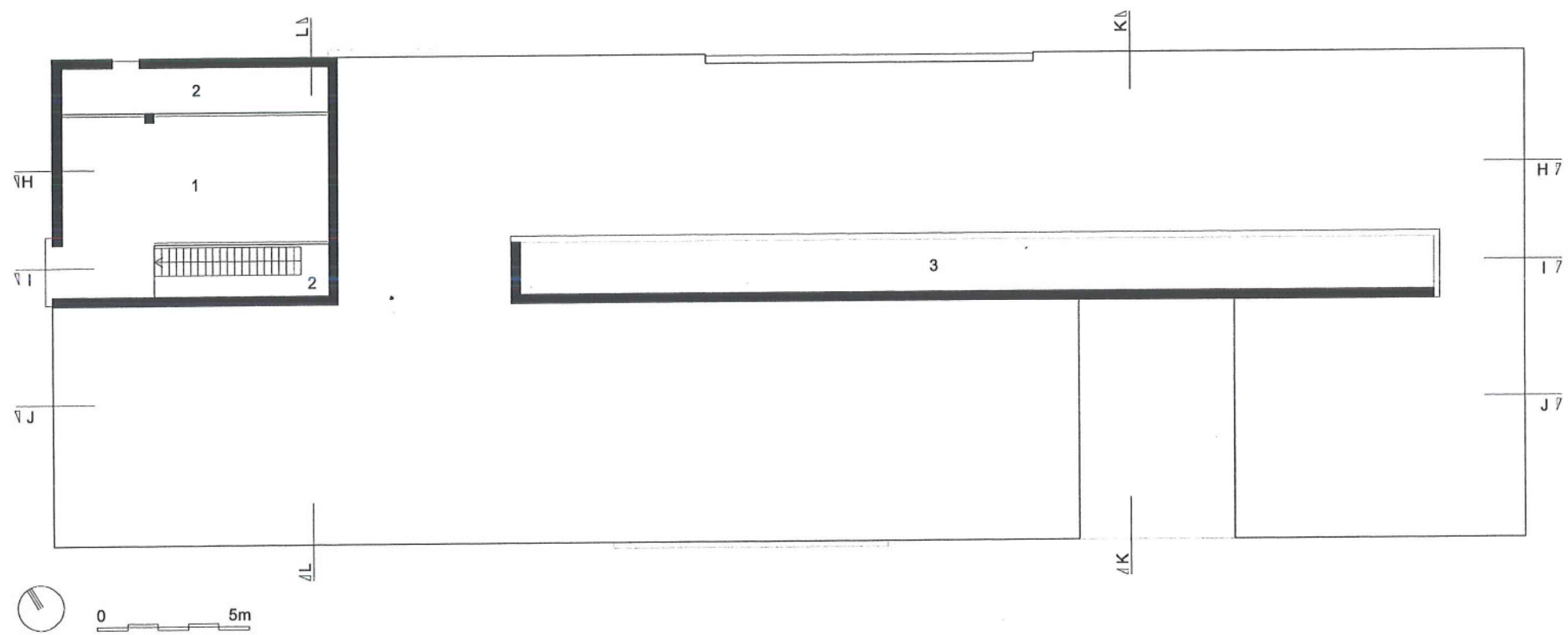
binnenstraat

- 0**
- 1. ontvangst en balie
 - 2. volwassenenafdeling
 - 3. audio-visuele media
 - 4. jeugdafdeling
 - 5. leesruimte / vertelhoek
 - 6. leesruimte
 - 7. leesterras
 - 8. magazijn
 - 9. kantoor bibliothecaris
 - 10. kantoor medewerkers
 - 11. kitchenette
 - 12. technieken
 - 13. berging

gelijkvloers

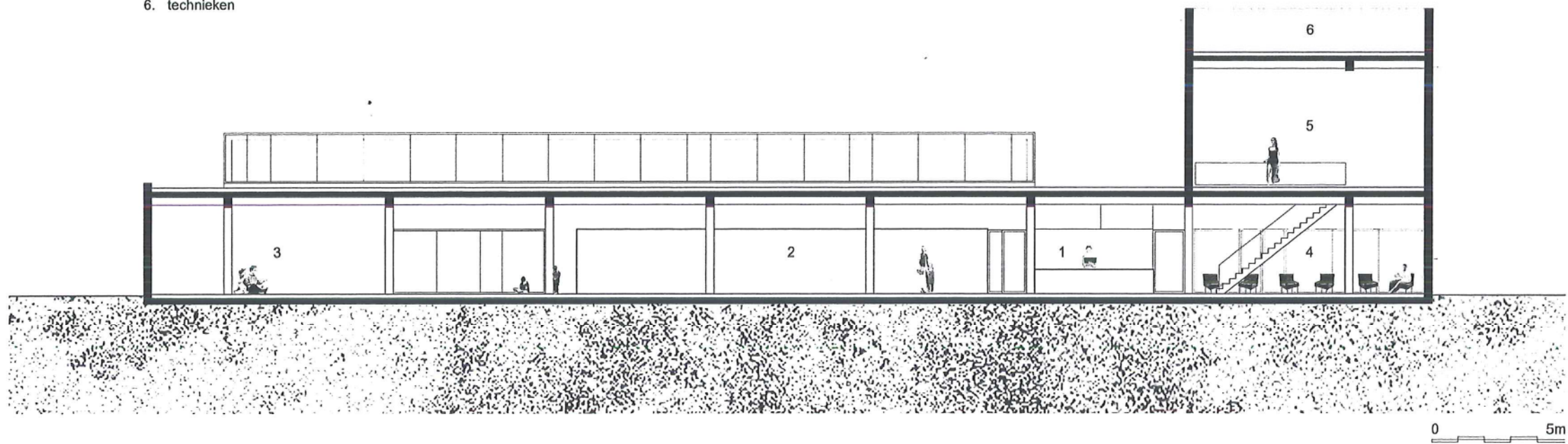

- + 1
- 1. bijzondere collectie
 - 2. vide
 - 3. lichtlantaarn

'toren'-verdieping

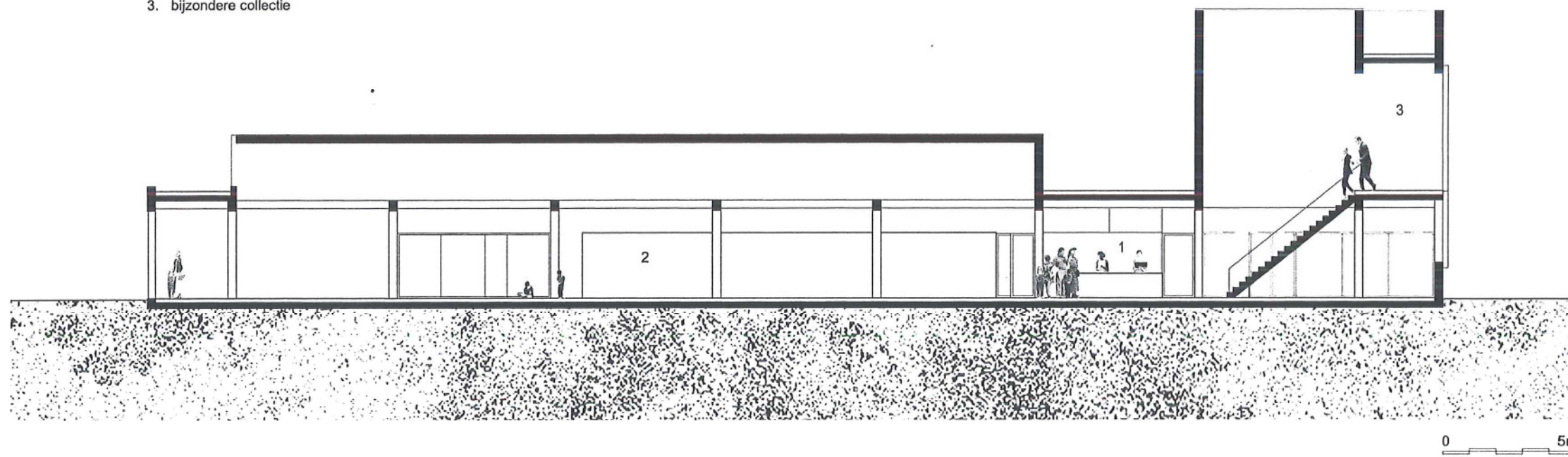
HH

- 1. balie
- 2. volwassenenafdeling
- 3. audio-visuele media
- 4. leesruimte
- 5. bijzondere collectie
- 6. technieken

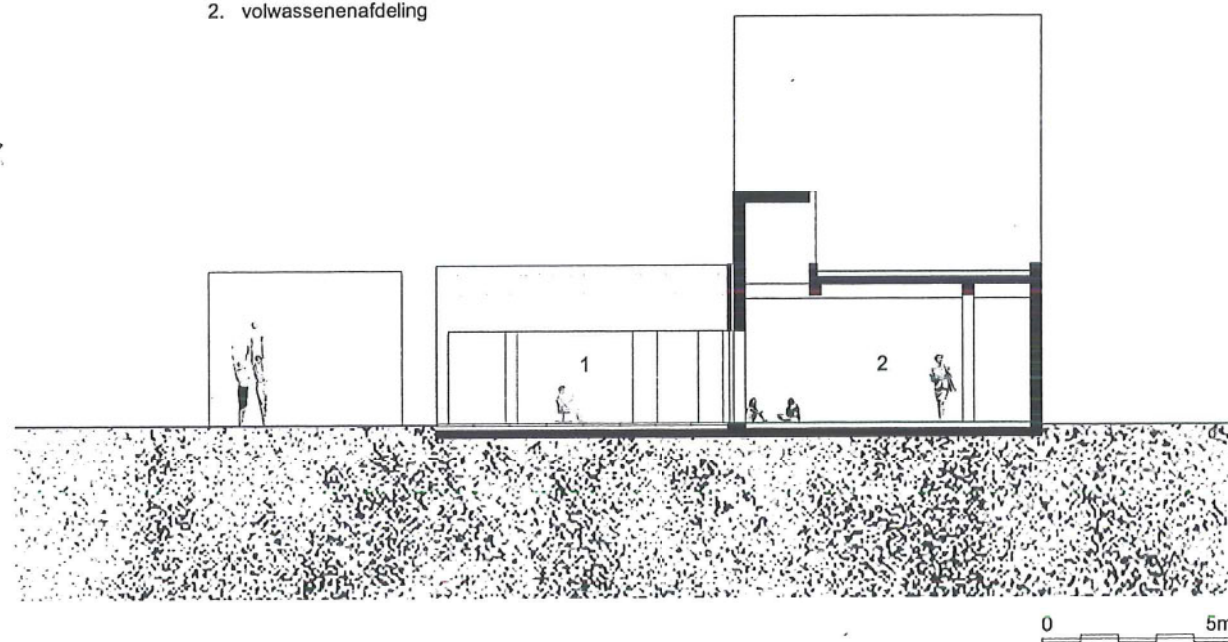
snede

- II
1. balie
2. binnenstraat
3. bijzondere collectie

sneede

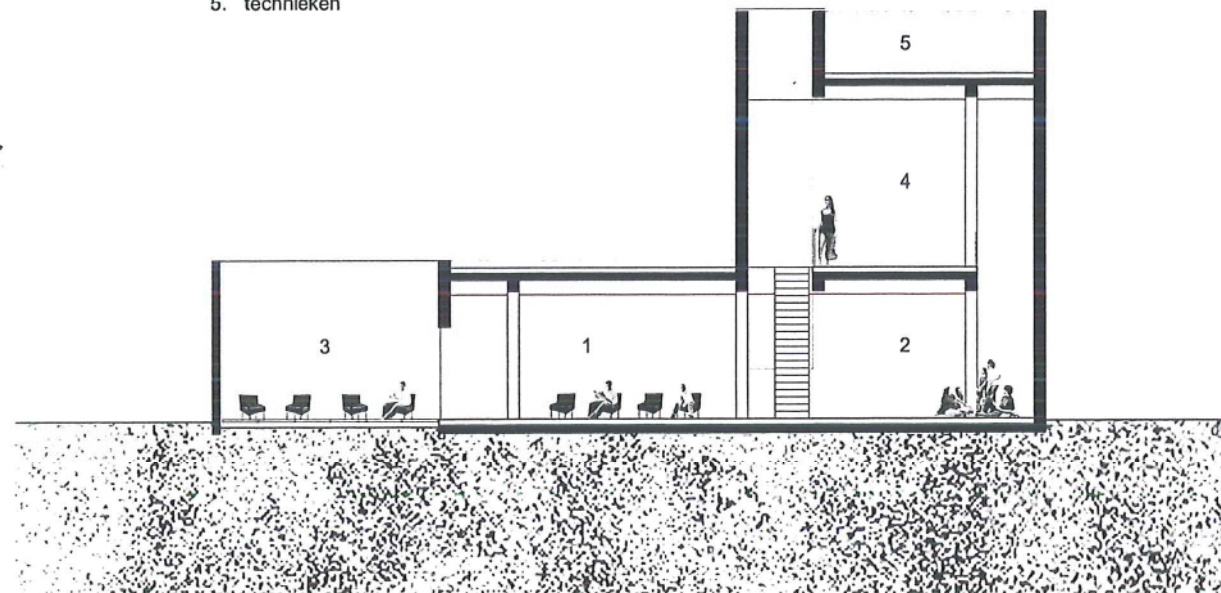
KK
1. patio
2. volwassenaafdeling

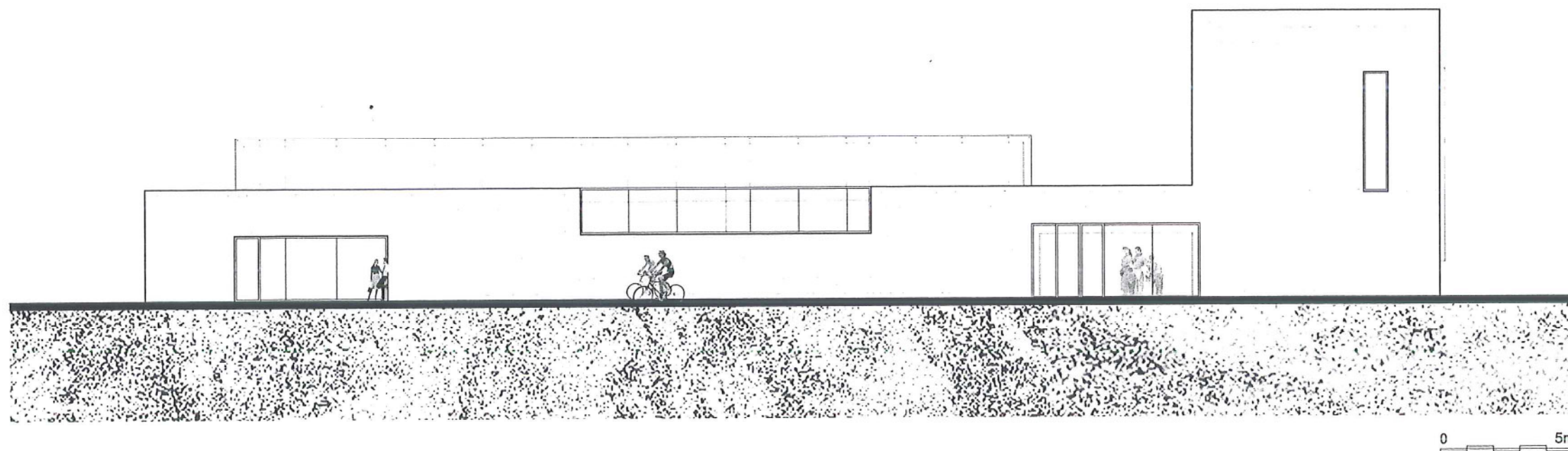
sneede

LL

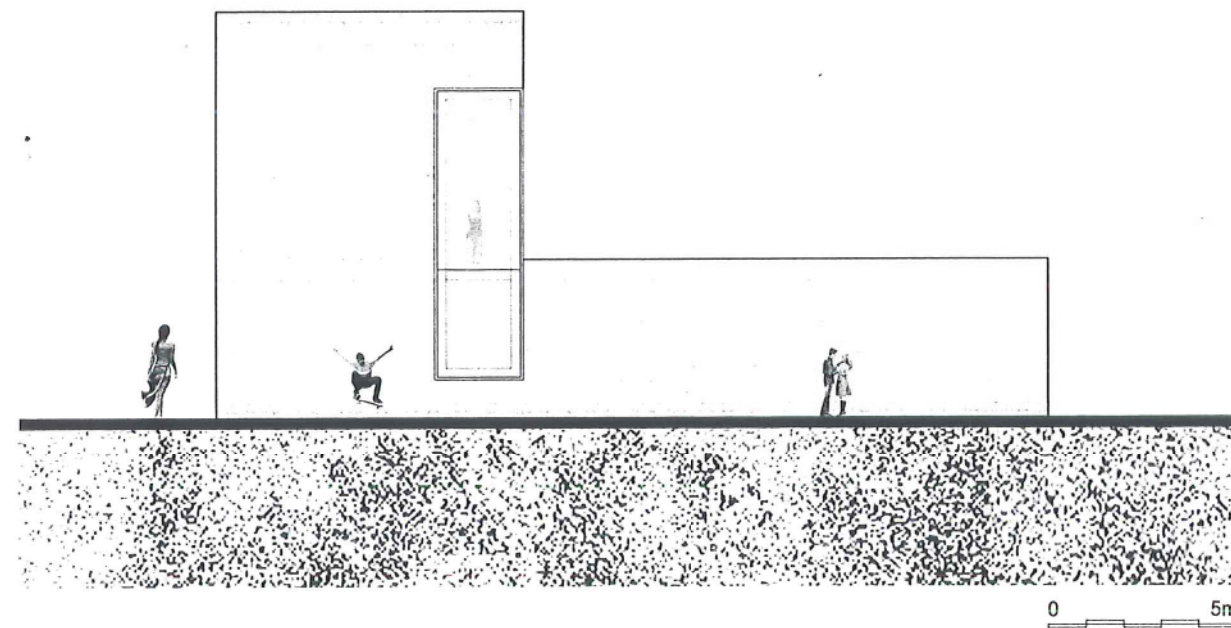
- 1. leesruimte
- 2. leesruimte / vertelhoek
- 3. leesterras
- 4. bijzondere collectie
- 5. technieken

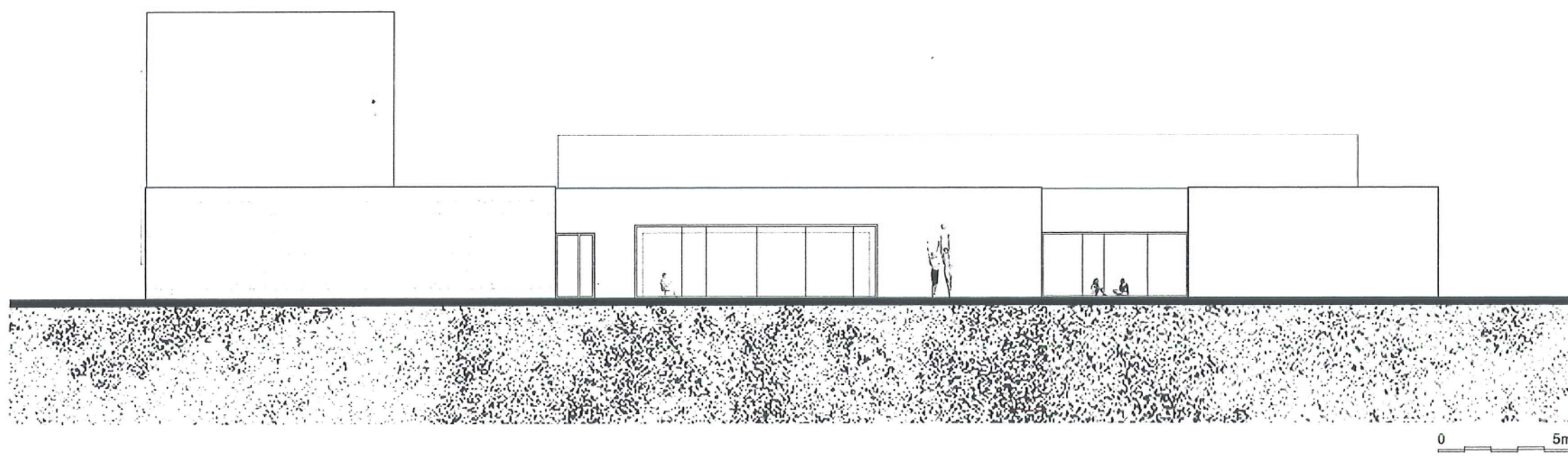
sneede

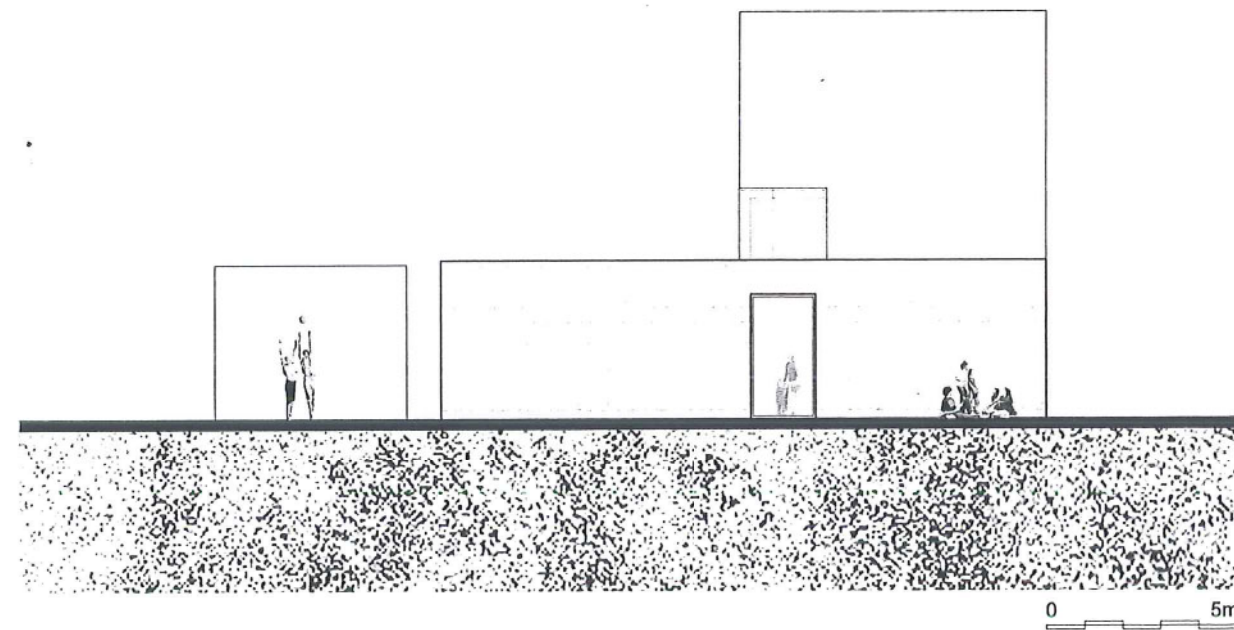
gevel côté cour

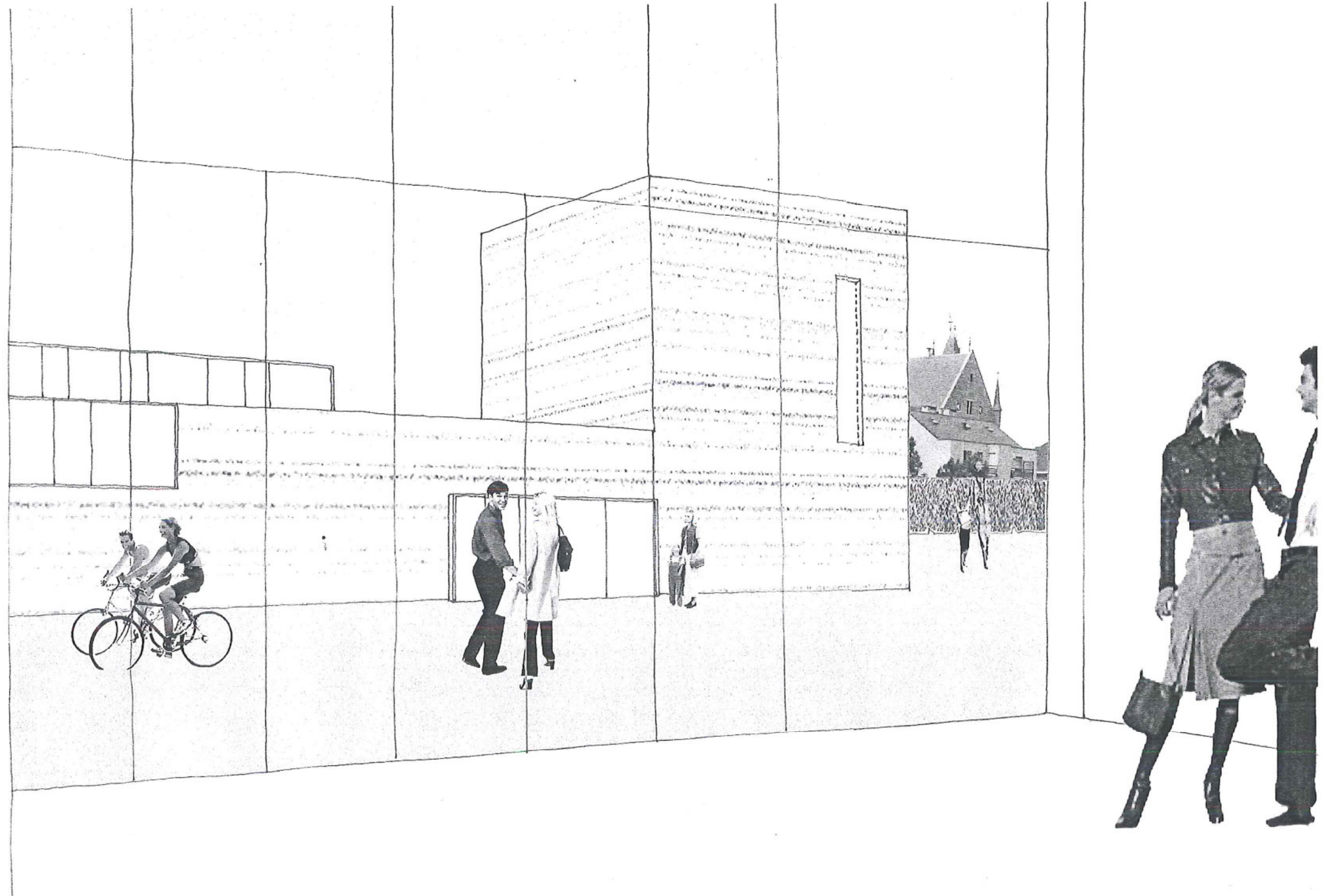
gevel marktpleinzijde

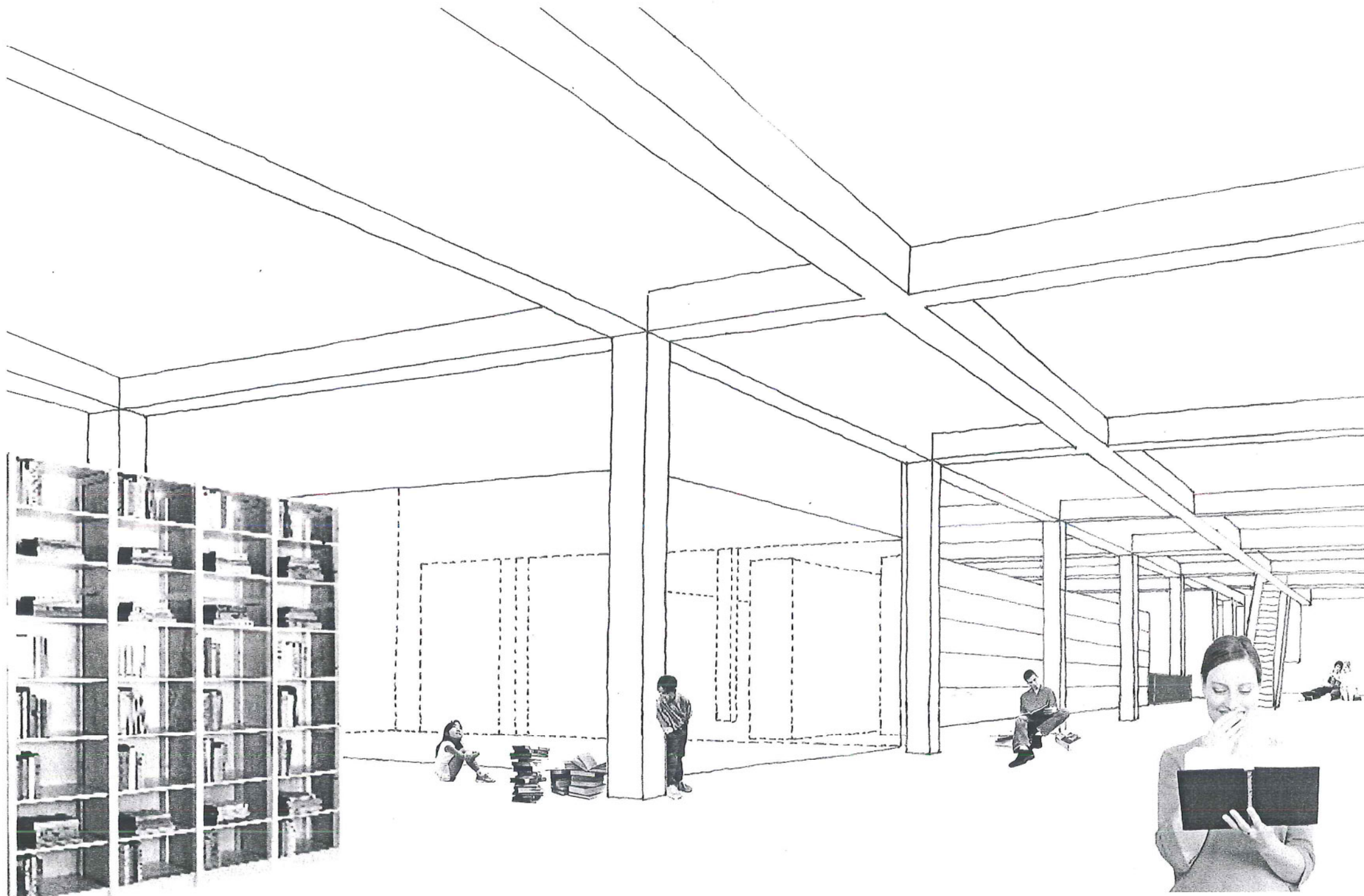
gevel tuinzijde achter

gevel tuinzijde zij

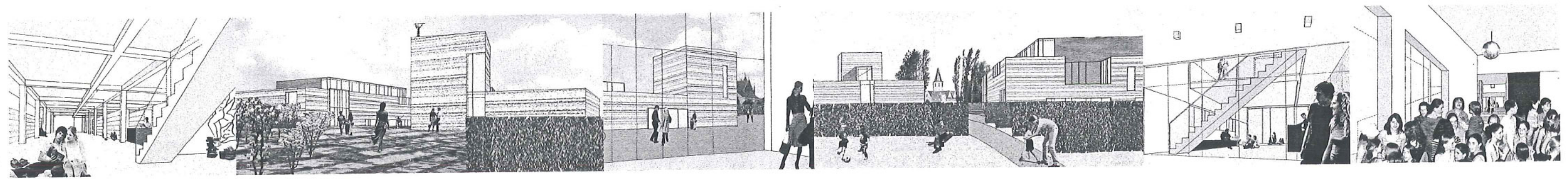
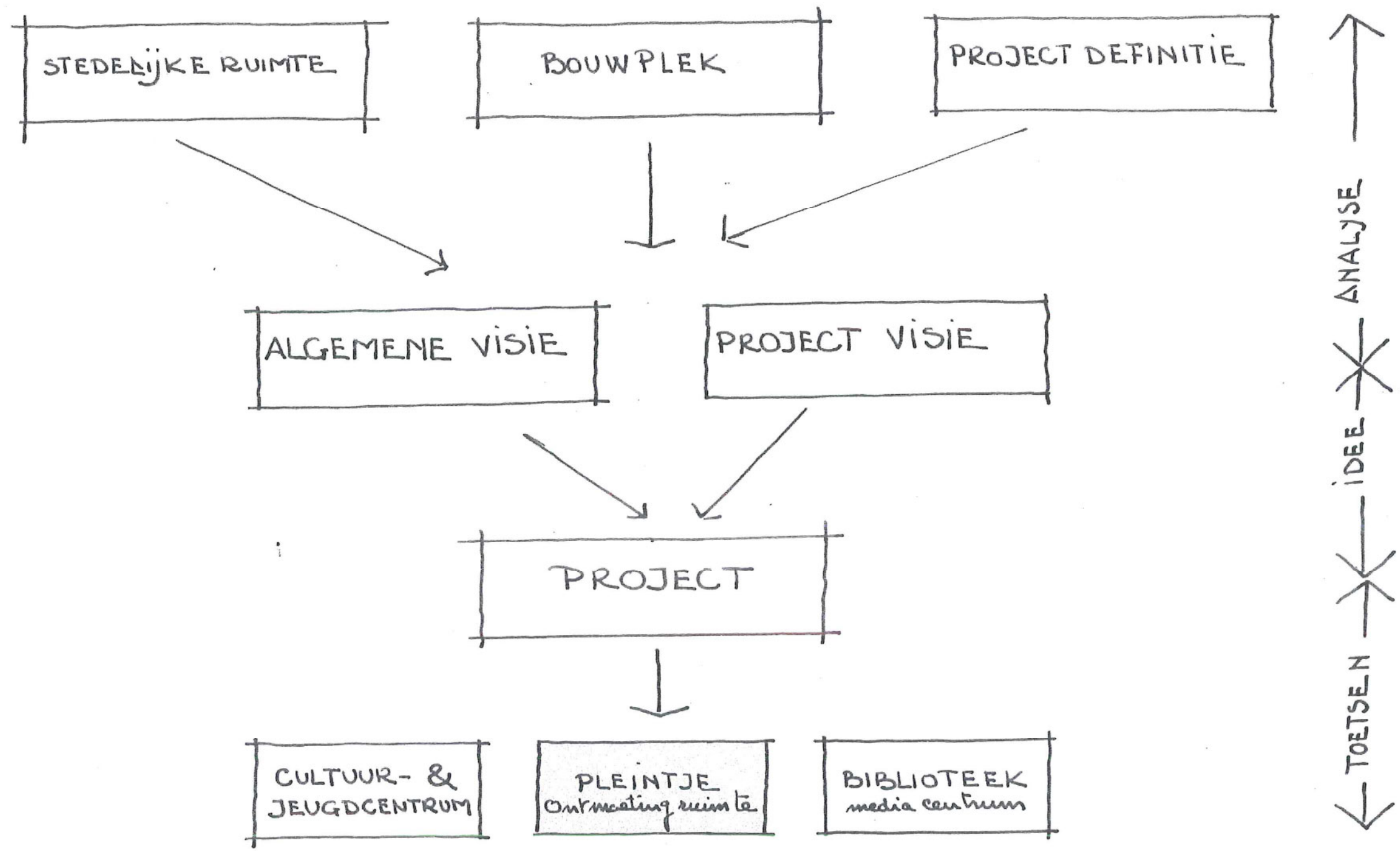
bib vanuit foyer

collectieruimte rond centrale patio

leesruimte

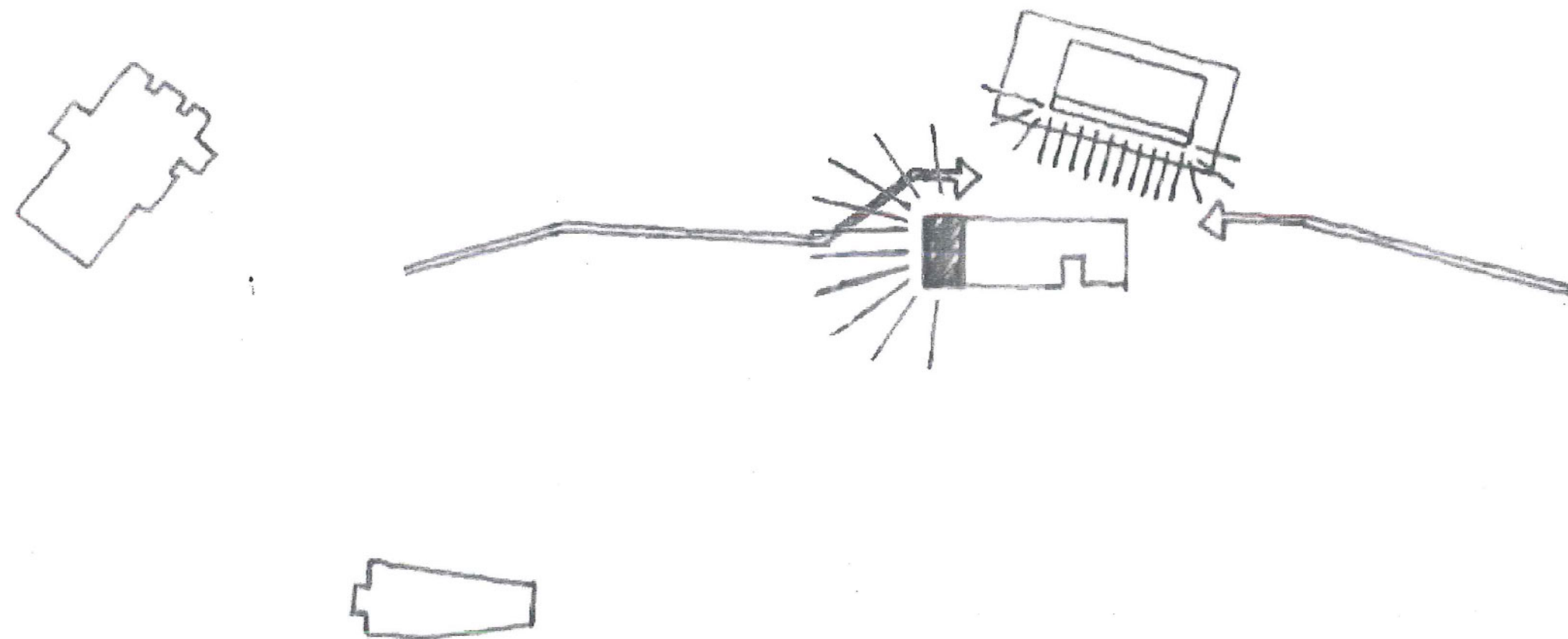
Publieke buitenruimte

Vanuit de Polenlaan, via het fiets- en voetgangerspad, gebeurt de benadering van de bibliotheek'toren' frontaal. Waar het pad ter hoogte van de aanpalende perceelsgrens afbuigt, ontplooit zich de ruimte van het plein tussen beide gebouwen. Waar eerst de toren van de bibliotheek een oriëntatiepunt vormde, is dit nu het lichtbaken van het cultuurcentrum. Deze vormt ook de aantrekkingspool bij benadering van het plein vanuit de andere parkeerhavens. Het licht vergroot 's avonds bovendien het veiligheidsgevoel (door de manifeste aanwezigheid).

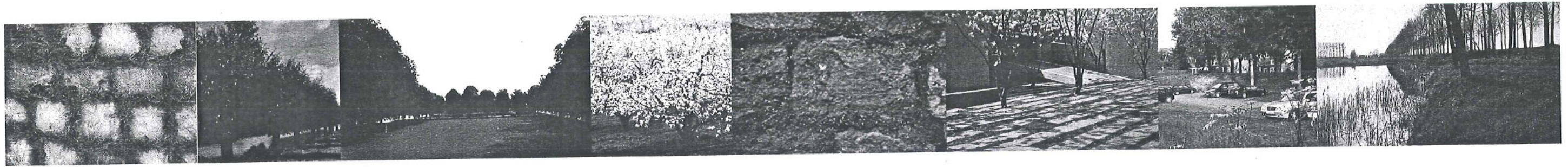
De betekenis van het plein voor het gemeenschapscentrum is evenwaardig aan die van de gebouwen. Waar de gebouwen overdekte ontmoetingsplaatsen zijn die het gemeenschapsgevoel moeten bevorderen, is het plein een ontmoetingsruimte buiten. Het plein vormt een verlengde van de binnenruimten en omgekeerd. De wisselwerking binnen-buiten vergroot de activiteit op het plein.

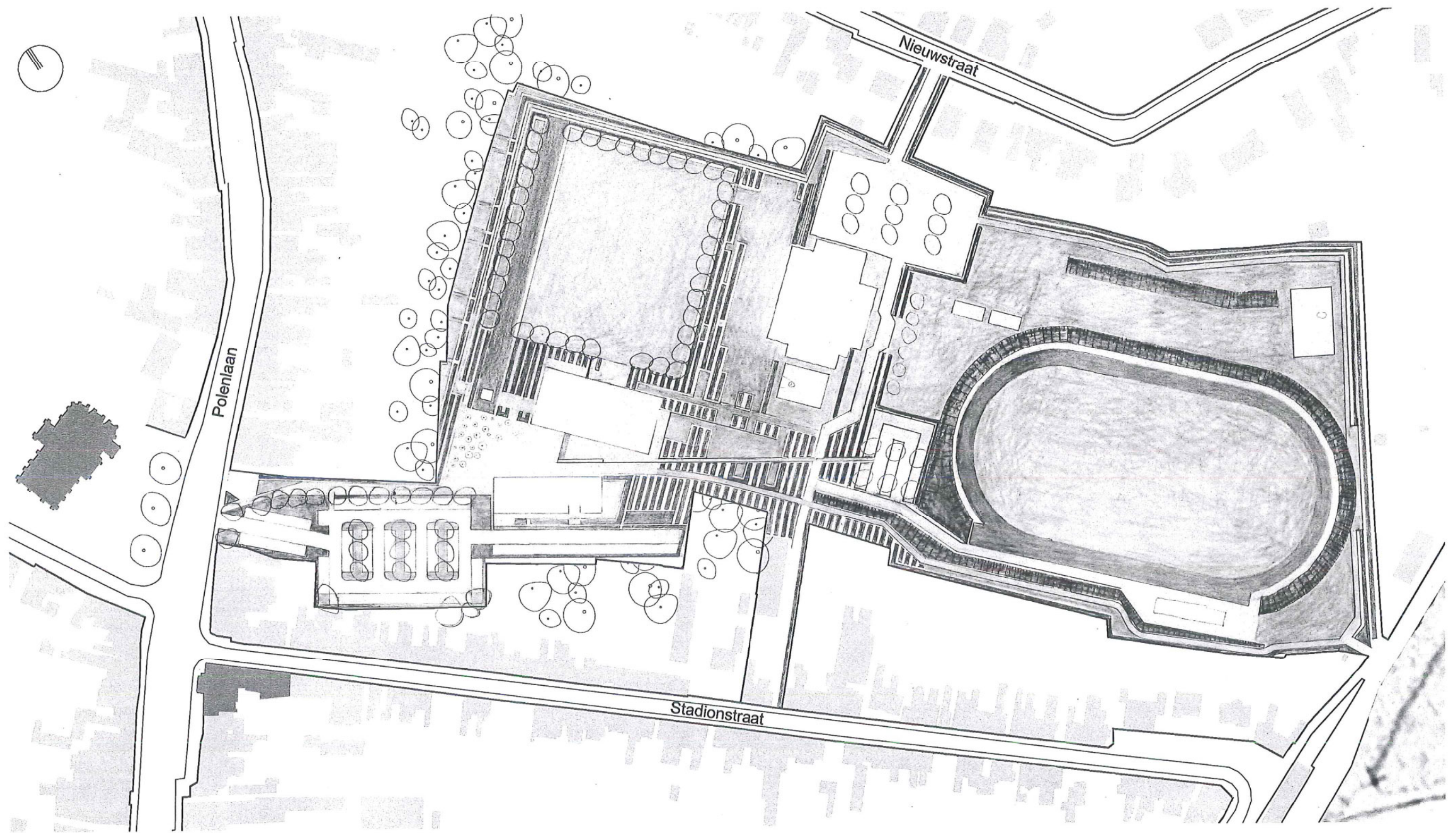
Naast activiteit zijn ook de schaal en de randen van een plein belangrijke parameters met betrekking tot de werking en beleving ervan. Het plein is kleinschalig (op schaal van het dorp). De begrenzing wordt in de lengterichting gevormd door de gevels van beide gebouwen, in de breedterichting door de groenaanleg (haagmassieven en boomgaard).

Het paden-netwerk loopt over het plein. Diverse doorsteken door het cultuur- en jeugdhuis of door de parkaanleg bieden doorgang tot de achtergelegen 'village green' die als een groen feestplein ook grootschalige gemeenschapsactiviteiten mogelijk maakt en het aanbod van het gemeenschapscentrum optimaliseert.

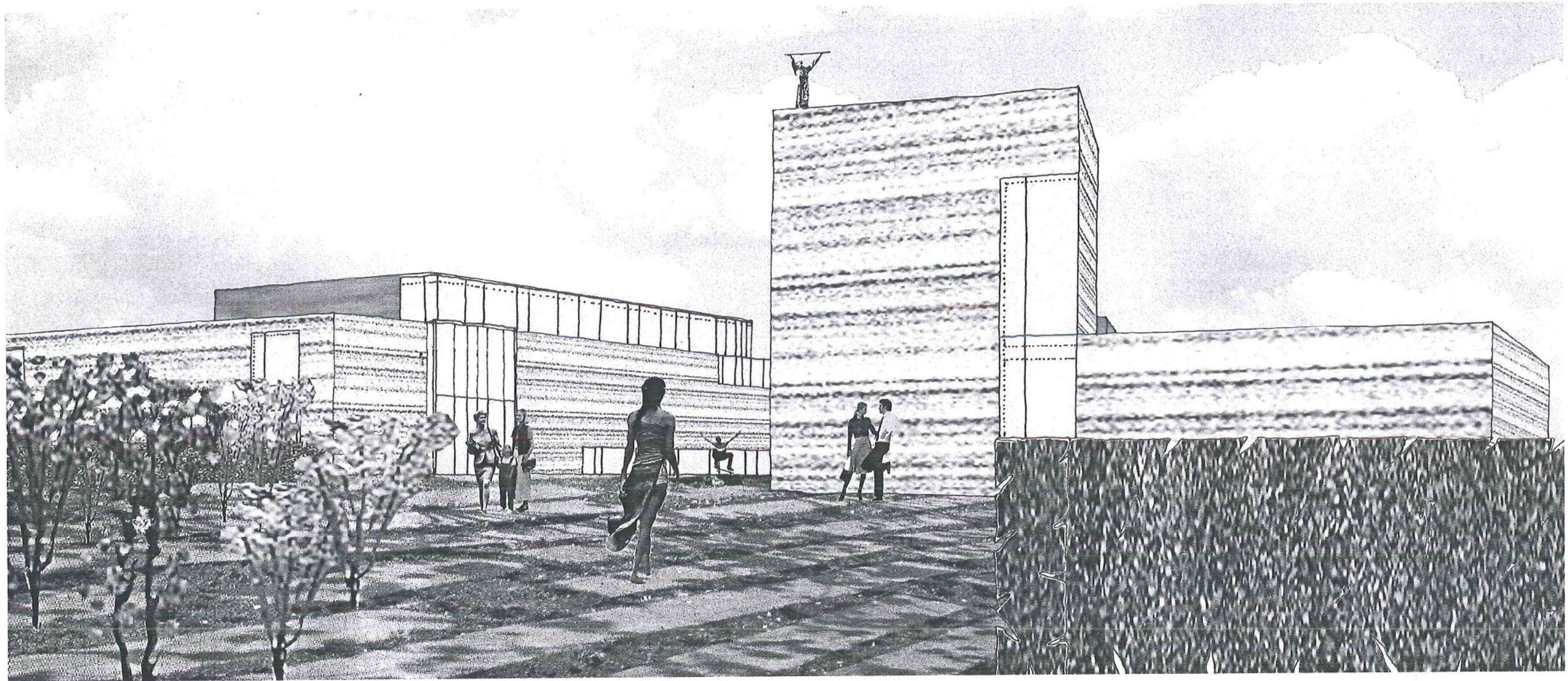

pomenade architecturale - bakens

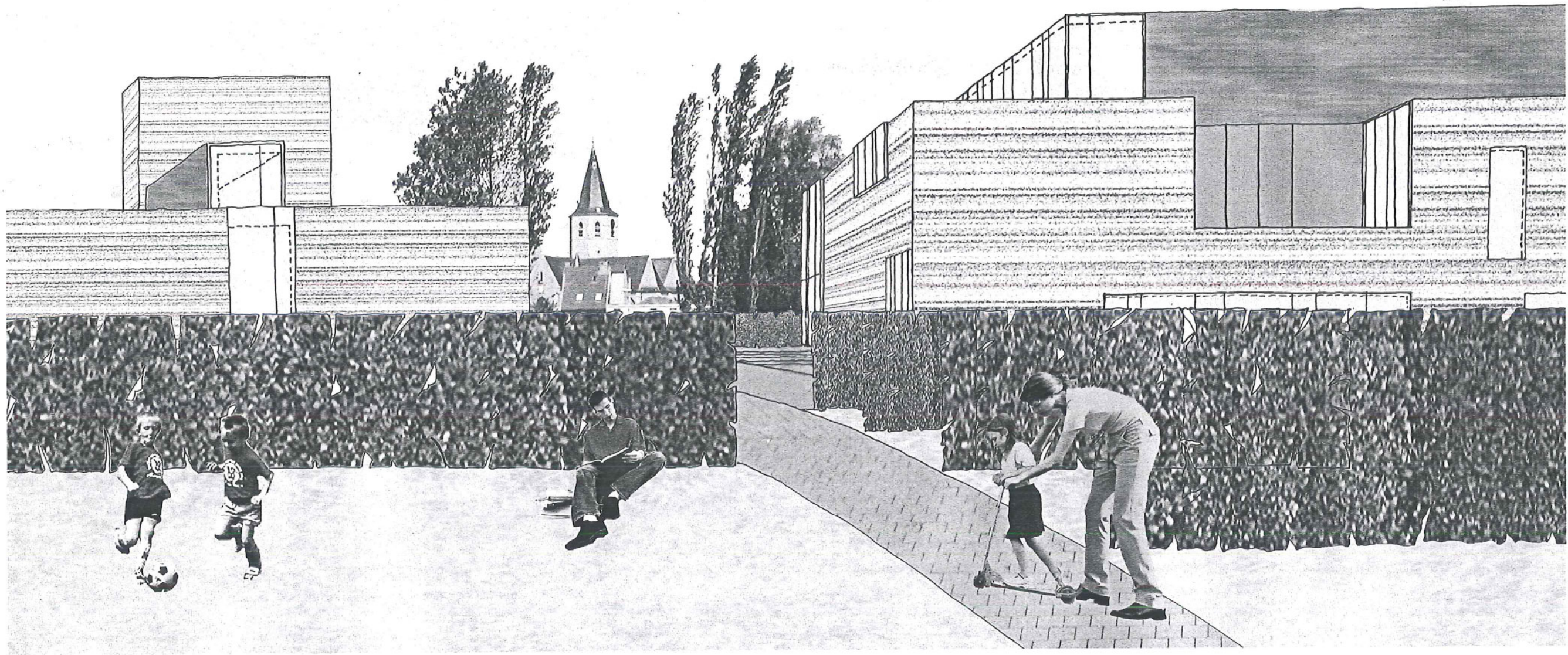

inrichtingsplan

benadering vanuit het dorp

benadering vanaf nieuwe parkeerhaven

Cultuurbeleving - kunstintegratie

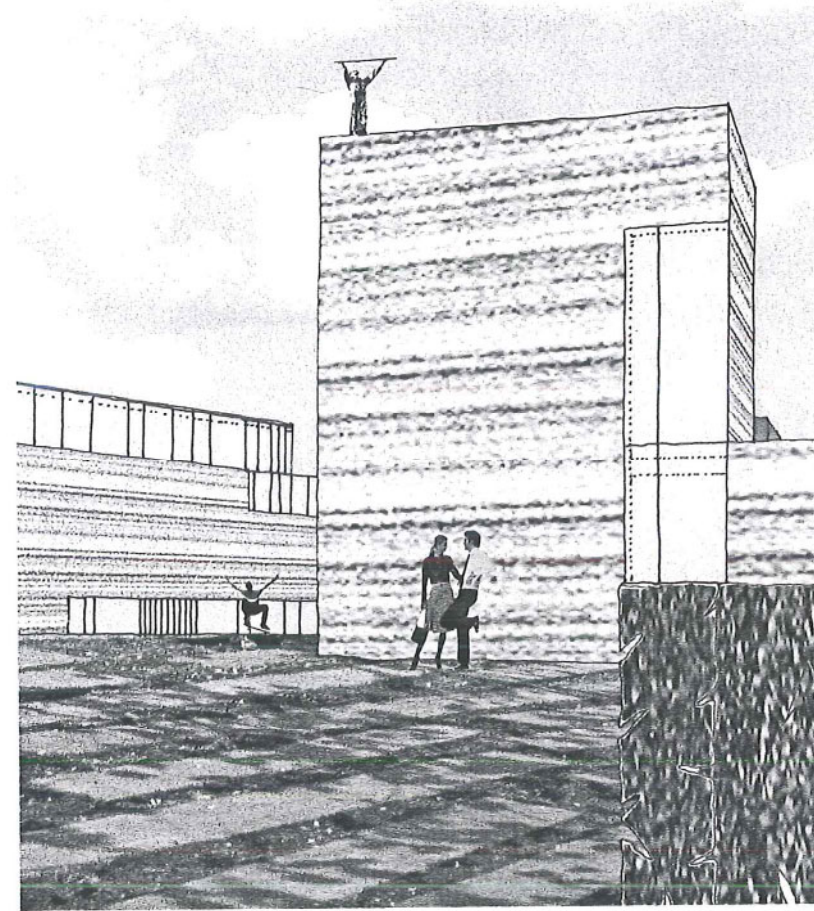
Cultuurbeleving is een gemeenschapsgebeuren. Het brengt mensen samen rond een gebeuren. Vaak is het slechts een aanleiding / 'alibi' om elkaar te ontmoeten.

Het gemeenschapshuis biedt aan tal van ruimten voor cultuurbeleving een onderkomen. Naast de theater, dans, muziek en literatuur wordt ook ruimte geschapen voor kunst. Foyer, binnenstraten,... bieden ruimte voor expositie.

Kunstintegratie, zowel amateuristisch als met een grote K, is een verrijking voor het gemeenschapsgebeuren. Tentoonstelling van werken ontstaan tijdens een tienerclub-initiatie of in de kunstacademie kan anderen stimuleren. Anderzijds kunnen vragen en opmerkingen als 'is dat nu kunst?' of 'dat is schoon!' discussie uitlokken. Kunst hoeft niet elitair te zijn maar kan deel uitmaken van het dagelijkse leefmilieu.

Als beschreven heeft de bibliotheek'toren' een signaalfunctie naar het dorpscentrum. Deze kan versterkt worden d.m.v. kunstintegratie. Hiervoor kan een beeldend kunstenaar aangesproken worden.

We illustreren met 'de man die de wolken meet' van Jan Fabre (1998).

kunstintegratie -
versterkte signaalfunctie

Materialen

Zoals streekeigen vegetatie en landschapselementen voor de inrichting van de buitenruimte zijn gebruikt, wordt ook voor de materialisatie van de gebouwen voor streekeigenheid gekozen waardoor de verankering in de omgeving wordt versterkt.

Traditioneel gevelmetswerk wordt op een hedendaagse wijze angewend. Het verleent de gebouwen een zekere massa en de aanwezigheid die publieke gebouwen vragen. Anderzijds krijgen de volumes een fragiliteit door de massa te versnijden in functie van raamopeningen, patio's,... Afhankelijk van de functie en betekenis van achterliggende ruimten wordt het glas in het vlak van het metselwerk, verdiept of net uitspringend geplaatst. Er is gestreefd naar een gevarieerd maar evenwichtig spel tussen massief en transparant. Het geheel toont harmonieus en rustig. Beide gebouwen verwijzen naar elkaar en zijn duidelijk deel van een groter geheel.

De hogere volumes van zaal en lantaarnen zijn op hun gesloten vlakken bekleed met zink staande naad (horizontale naden).

De binnenafwerking is eerder sober. De ruimten spreken voor zich door hun volumewerking, lichtinval, kleuraccenten en de ruimtelijke interactie met andere ruimten.

De cultuurzaal vraagt een geborgen en intieme sfeer. Er is gekozen voor warme materialen en kleuren. De zaalwanden worden afgewerkt met verticaal geplaatste houten lamellen. Zij worden met een spatie en geritmeerd voor de donker geschilderde betonwand geplaatst. Deze gaat over in het plafond. Het donker schilderen verhuult de zichtbare technieken en verkleint het zaalvolume optisch wat de intimiteit van de ruimte vergroot. Het warme hout wordt aangevuld met tapijt, gordijnen en zetels in rode tinten.

